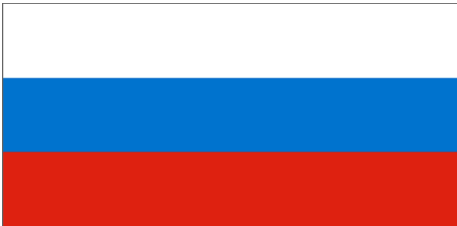

Русия / Руска федерация
(Россия / Российская Федерация)

Държавен флаг:	
Държавен герб:	
Местоположение:	

1. ОБЩИ СВЕДЕНИЯ

На 12 юни 1990 г. Руската съветска федеративна социалистическа република, първата от републиките в бившия СССР, обявява своя държавен суверенитет, а през м. декември с. г. се преименува в Руска федерация. Съгласно Конституцията, приета през декември 1993 г., наименованията **Руска Федерация и Русия са равнозначни.**

1.1. Месторазположение: Руската федерация е разположена на два континента и заема източната част на Европа и цялата северна част на Азия. По суша Русия граничи с 16 страни:

1. на запад - с Латвия (217 км), Естония (294 км), Беларус (959 км), Финландия (1340 км) и Норвегия (196 км);
2. на югозапад - с Украйна (1974 км);
3. на юг - с Китай (4209 км), Монголия (3485 км), Грузия (365 км), Азербайджан (390 км) и Казахстан (7512 км);
4. на югоизток - с КНДР (39 км),
5. Калининградска област е анклав и граничи с Литва (280 км) и Полша (232 км).

Общата дължина на границите на Руската федерация е 60 932 км, като 38 807 км (около 2/3) са морски граници, а сухопътните са 22 125 км, от които 7616 км минават по акваторията на реки и езера.

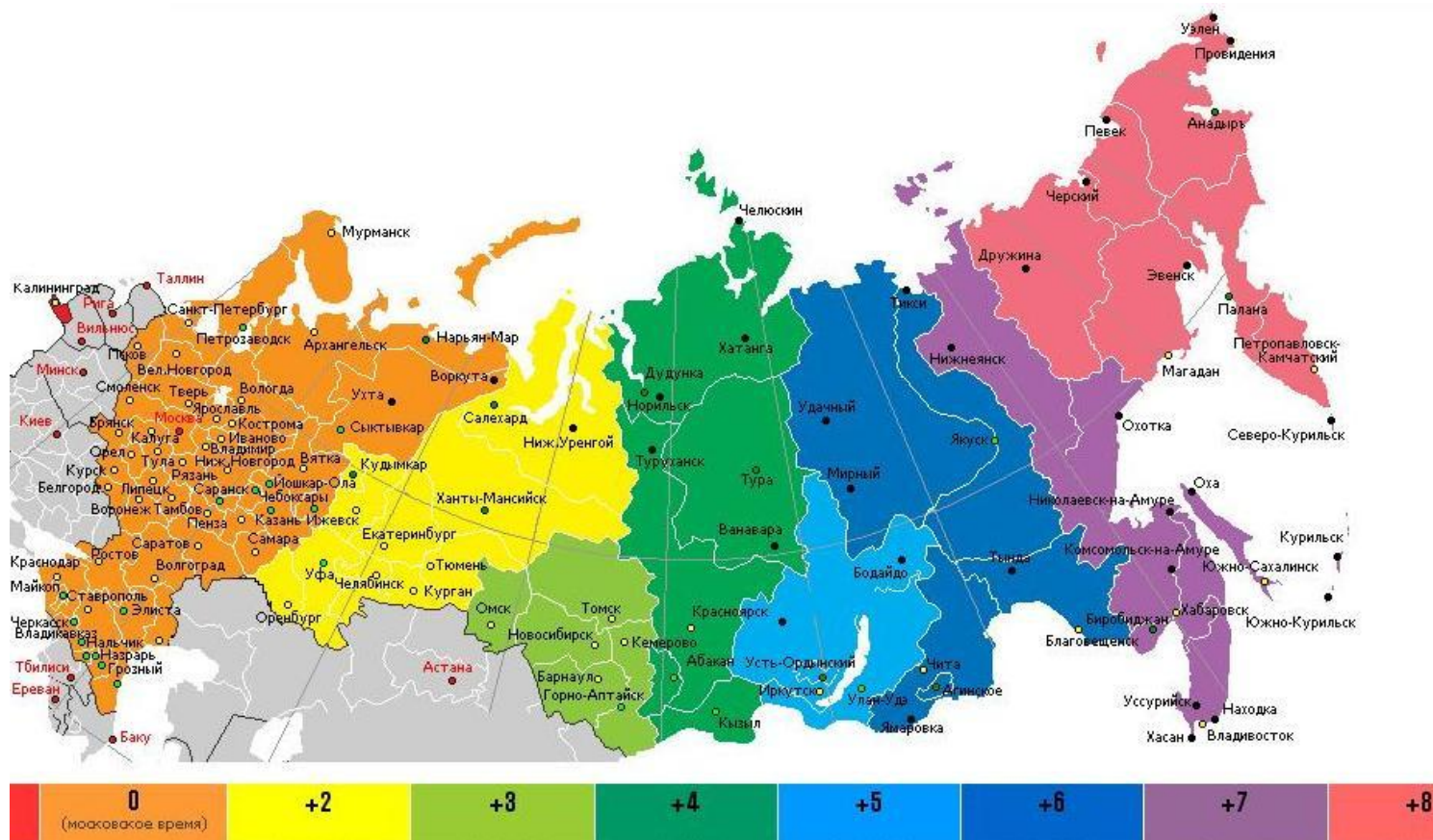
Бреговете на Руската Федерация се мият от водите на три океана – Тихият океан, Северният Ледовит океан и Атлантическият океан. По море Русия граничи с 12 държави. Със Съединените Американски Щати и Япония има само морска граница. С Япония това са проливите: Лаперузов, Кунаширски, Исмени и Съветски, отделящи Сахалин и Курилските острови от японския остров Хокайдо. Със САЩ - Беринговият пролив, който отделя островите Ратманов и Крузенштерн. Дължината на тези граници е ок. 194 км - с Япония, и 49 км - със САЩ. Освен това, Русия има морски граници с Норвегия (в Баренцево море), с Финландия и Естония (във Финския залив), с Литва и Полша (в Балтийско море), с Украйна (в Азовско и в Черно море), с Абхазия (в Черно море), с Азербайджан и Казахстан (в Каспийско море) и с КНДР (в Японско море).

1.2. Територия: Със своите **17 075 400 кв. км** Руската Федерация е най-голямата държава на планетата. Максималното разстояние между източната и западната граница на Русия е 9 000 км, а по меридиана - 4 000 км. В Русия се намира най-високият връх в Европа – Елбрус (5642 м). Най-ниската точка в страната е измерена в района на Прикаспийската низина – 28 м под морското равнище.

Територията на Руската Федерация може да бъде разделена на три региона – Европейска част, Сибир и Далечен Изток. Европейската част се състои от източно-европейски равнини, а в западната част на Сибир е разположена природната граница

между Европа и Азия – планината Урал. Релефът на Русия е много разнообразен – хълмист на запад от Урал, обширни гори (заемат 60% от територията), тундра в Сибир, планини и плата по протежението на южния граничен район.

През огромната територия на страната текат около 120 хил. реки, най-големите от които са: Лена – с дължина 4400 км, Иртиш – 4248 км, Енисей – 4102 км, Об – 3650 км, Волга – 3530 км, Амур – 2824 км. В Русия е разположено езерото с най-голяма дълбочина и обем в света – Байкалското – с дълбочина 1637 м., обем 23 хил.м³ и с площ 31 500 км².

Руската Федерация се простира в зоната на **9 часови пояса**. Когато в Москва е 0 часа, в Новосибирск и Красноярск е 4 ч., в Улан-Уде и Иркутск – 5 ч., 7 ч. е в Хабаровск, а в Анадир и Петропавловск-Камчатский – 9 ч.

1.3. Климат: Географското положение на Русия предполага много разнообразен климат – арктически, субарктически, умерен и частично субтропически. Климатът на руския юг е степен, в европейската част на Русия – влажен континентален, а в Сибир и тундрата на Крайния север – субарктически. Пълният спектър от природни зони се наблюдава в европейската част на страната, където от север на юг последователно се сменят зоните на арктически пустини, тундра, лесотундра, смесени гори, степи, полупустини и др. По-голямата част от страната се намира в умерения пояс, характеризиращ се с дълга и студена зима и с кратко, относително топло лято.

Средните температури през януари варират от 0°C до -5°C - в Северен Кавказ, до -50°C - на изток, в Република Саха (Якутия). В този район минималната температура достига до -70°C. През юли средните температури са от 1°C - по северното крайбрежие на Сибир, до 25°C - в Прикаспийската низина.

Най-високата измерена температура в съвременна Русия е +45,4°C в Ухта (през 2010 г.), а най-ниската е била измерена неофициално през 1924 г. в Оймякон -71,2°C.

1.4. Население: По статистически данни към 01.01.2014 г. населението на Руската Федерация е 143 600 000 жители, от които 46,3% са мъже и 53,7% са жени. Средната възраст на населението е 37,6 години при средна продължителност на живота 69,8 години, в т.ч. за мъжете - 64 г. и за жените - 75,6 год. Около 78% от населението живее в европейската част на страната, която заема по-малко от 25% от цялата територия на Русия, като около 75% от населението живее в градовете.

По данни от 01.01.2013 г. 166 града имат население повече от 100 хил. жители, като 15 от тях са с повече от 1 милион жители:

- **Москва** – 10 969 000 жители
- **Санкт-Петербург** – 5 028 000 жители
- **Новосибирск** – 1 523 801 жители
- **Екатеринбург** – 1 429 400 жители
- **Нижний Новгород** – 1 259 921 жители
- **Казань** – 1 176 187 жители
- **Самара** – 1 171 598 жители
- **Омск** – 1 160 670 жители
- **Челябинск** – 1 156 201 жители
- **Ростов на Дон** – 1 103 733 жители
- **Уфа** – 1 077 719 жители
- **Волгоград** – 1 018 790 жители
- **Красноярск** – 1 016 385 жители
- **Пермь** – 1 013 887 жители
- **Воронеж** – 1 003 500 жители

В Русия живеят над 160 националности и народности. Най-многобройните етнически групи са: руснаци - 80,90%, татари - 3,87%, украинци - 1,41%, башкири - 1,15%, чуваша - 1,05%, чеченци - 1,04%, арменци - 0,86%, авари - 0,66%, азербайджанци - 0,44%, белоруси - 0,38%, и др.

Народите в Руската федерация говорят на повече от сто езика. Освен руският език, който е официалният държавен и културен език за страната, се ползват татарски, украински, белоруски, узбекски, арменски, азерски, грузински, башкирски, чеченски и други. Руският е майчин език за 92% от населението на Русия. Около 288 милиона са хората по света, които

говорят руски и това го определя като световен език.

1.5. Религия: Доминираща е източноправославната религия. Разпространени са също и ислямът, будизмът, юдаизмът и др. Русия е светска държава, тоест Конституцията гарантира свобода на съвестта, свобода на вероизповеданието, включително правото да се изповядва индивидуално или съвместно с други хора всяка религия и следователно никоя религия не може да бъде обявена за държавна или задължителна.

1.6. Национален празник: 12 юни - Ден на Русия.

1.7. Парична единица: рубла (12.03.2014 г.: 1 евро=50,47 рубли; 1 щ.д.=36,49 рубли).

2. ДЪРЖАВНО УСТРОЙСТВО И УПРАВЛЕНИЕ

Съгласно Конституцията, Русия е демократична федеративна държава с републиканска форма на управление. Държавната власт е разпределена между Президента на Руската Федерация, Федералното Събрание – парламентът, с две палати - Съвета на Федерацията и Държавната Дума, Правителството на РФ и съдебната система на РФ.

Русия има 85* равноправни федерални субекта, от които: 22 републики, 9 края, 46 административни области, 3 града на федерално подчинение, 1 автономна област и 4 автономни окръга.

* С указ на Президента от 21.03.2014 г. в сила влязоха закони за приемането на Република Крим и град с федерално значение Севастопол.

2.1. Президент – Владимир Путин (избран на 04.03.2012 г. с около 63,6% от гласувалите, встъпил в длъжност на 7 май 2012 г.).

- Президентът на Руската Федерация се избира на 5. За президент може да бъде избрано само лице, което :
 - ✓ е гражданин на Руската Федерация;
 - ✓ е на възраст над 35 години;
 - ✓ е живяло в Русия не по-малко от 10 години;
 - ✓ не е заемало същата позиция повече от два последователни мандата.
- Права и отговорности на Президента:
 - ✓ Насрочва изборите за Държавна Дума, в съответствие с Конституцията на РФ и федералните закони;
 - ✓ Разпуска Държавната Дума в случаите, предвидени в Конституцията на РФ;
 - ✓ Насрочва референдум, в съответствие с Конституцията на РФ и федералните закони;
 - ✓ Внася законопроекти в Държавната Дума;

- ✓ Подписва и обнародва федерални закони;
- ✓ Определя насоките на вътрешната и външната политика на страната;
- ✓ Представява Руската Федерация в страната и в международните отношения;
- ✓ Върховен главнокомандващ е на Въоръжените сили;
- ✓ Осигурява функционирането и взаимодействието на държавната власт.

2.2. Федерално събрание - Изпълнява ролята на представителен и законодателен орган на Руската федерация и се състои от две палати – Съвет на Федерацията и Държавна Дума.

2.2.1. Съвет на Федерацията - председател **Валентина Матвиенко** (избрана на 21.09.2011 г.).

Съветът на Федерацията е горната камара на Федералното Събрание и съгласно Конституцията се състои от по двама представители на всеки федерален субект на Руската Федерация: по един - от изпълнителната и от законодателната власт.

• **Правомощия** на Съвета на Федерацията:

- ✓ Одобрение на промяна на границите между субектите на Руската Федерация;
- ✓ Одобрение на укази на Президента на РФ за въвеждане на военно и извънредно положение;
- ✓ Решава въпроси, свързани с използването на Въоръжените сили на РФ извън пределите на държавата;
- ✓ Насрочва президентски избори;
- ✓ Отстранява от длъжност Президента на РФ;
- ✓ Назначава съдии в Конституционния и Върховния Съд;
- ✓ Назначава и освобождава от длъжност Главния прокурор на РФ;
- ✓ Назначава и освобождава от длъжност заместник-председателя на Сметната палата и половината от състава на одиторите.

2.2.2. Държавна Дума - председател **Сергей Нарышкин** (избран на 21.12.2011 г.)

Държавната Дума се състои от 450 депутати, избирани за срок от 5 години. Половината от мандатите са избирани по партийни списъци, а останалите на мажоритарен принцип, тоест в така наречените едномандатни избирателни окръзи. Държавната Дума приема федералните закони, като някои от тях подлежат на последващо задължително разглеждане и одобрение от Съвета на Федерацията.

• **Правомощия** на Държавната Дума:

- ✓ Дава съгласие на Президента на РФ за назначаване на Председател на Правителството на РФ;

- ✓ Изслушва ежегодните отчети на Правителството на РФ относно резултатите на неговата дейност;
- ✓ Гласува вот на доверие на правителството;
- ✓ Назначава и освобождава от длъжност председателя на Централната Банка;
- ✓ Назначава и освобождава от длъжност председателя на Сметната палата и половината от състава на одиторите;
- ✓ Обявява амнистия;
- ✓ Повдига обвинения срещу Президента на РФ с цел отстраняване от длъжност.

2.3. Правителството на Русия се формира за срока на пълномощията на президента и по негово предложение.

- ❖ ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ПРАВИТЕЛСТВОТО НА РФ – **Дмитрий Анатольевич Медведев** (от 08.05.2012 г.).
- ❖ ПЪРВИ ЗАМЕСТИК-ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ПРАВИТЕЛСТВОТО НА РФ – **Игор Иванович Шувалов** (от 08.05.2008 г.).
- ❖ ЗАМЕСТИК-ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ПРАВИТЕЛСТВОТО НА РФ – **Ольга Юрьевна Голодец** (от 21.05.2012 г.).
- ❖ ЗАМЕСТИК-ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ПРАВИТЕЛСТВОТО НА РФ – **Аркадий Владимирович Дворкович** (от 21.05.2012 г.).
- ❖ ЗАМЕСТИК-ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ПРАВИТЕЛСТВОТО НА РФ – **Дмитрий Николаевич Козак** (от 14.10.2008 г.).
- ❖ ЗАМЕСТИК-ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ПРАВИТЕЛСТВОТО НА РФ – **Сергей Эдуардович Приходько** (от 22.05.2012 г.).
- ❖ ЗАМЕСТИК-ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ПРАВИТЕЛСТВОТО НА РФ – **Дмитрий Олегович Рогозин** (от 23.12.2011 г.).
- ❖ ЗАМЕСТИК-ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ПРАВИТЕЛСТВОТО НА РФ – ПЪЛНОМОЩЕН ПРЕДСТАВИТЕЛ НА ПРЕЗИДЕНТА ВЪВ ФЕДЕРАЛНИЯ ОКРЪГ НА ДАЛЕЧНИЯ ИЗТОК **Юрий Петрович Трутнев** (от 31.08.2013 г.).
- ❖ ЗАМЕСТИК-ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ПРАВИТЕЛСТВОТО НА РФ – ПЪЛНОМОЩЕН ПРЕДСТАВИТЕЛ НА ПРЕЗИДЕНТА В СЕВЕРНО-КАВКАЗКИЯ ФЕДЕРАЛЕН ОКРЪГ **Александр Геннадиевич Хлопонин** (от 19.01.2010 г.).

ФЕДЕРАЛНИ МИНИСТРИ:

- ❖ МИНИСТЪР НА РУСКАТА ФЕДЕРАЦИЯ
Михаил Анатольевич Абызов (от 21.05.2012 г.)
- ❖ МИНИСТЪР ЗА РАЗВИТИЕТО НА ДАЛЕЧНИЯ ИЗТОК

- Александр Сергеевич Галушка** (от 11.09.2013 г.)
- ❖ МИНИСТЪР НА ПРИРОДНИТЕ РЕСУРСИ И ЕКОЛОГИЯТА
Сергей Ефимович Донской (от 21.05.2012 г.)
 - ❖ МИНИСТЪР НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
Владимир Александрович Колокольников (от 21.05.2012 г.)
 - ❖ МИНИСТЪР НА ПРАВОСЪДИЕТО
Александър Владимирович Коновалов (от 21.05.2012 г.)
 - ❖ МИНИСТЪР НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ
Сергей Викторович Лавров (от 09.03.2004 г.)
 - ❖ МИНИСТЪР НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
Дмитрий Викторович Ливанов (от 21.05.2012 г.)
 - ❖ МИНИСТЪР НА ПРОМИШЛЕННОСТТА И ТЪРГОВИЯТА
Денис Валентинович Мантуров (от 21.05.2012 г.)
 - ❖ МИНИСТЪР НА КУЛТУРАТА
Владимир Ростиславович Мединский (от 21.05.2012 г.)
 - ❖ МИНИСТЪР НА СТРОИТЕЛСТВОТО И ЖИЛИЩНО-КОМУНАЛНО СТОПАНСТВО
Михаил Александрович Мень (от 01.11.2013 г.)
 - ❖ МИНИСТЪР НА СПОРТА
Виталий Леонтьевич Мутко (от 21.05.2012 г.)
 - ❖ МИНИСТЪР НА СЪОБЩЕНИЯТА И МАСОВИТЕ КОМУНИКАЦИИ
Николай Анатольевич Никифоров (от 21.05.2012 г.)
 - ❖ МИНИСТЪР НА ЕНЕРГЕТИКАТА
Александр Валентинович Новак (от 21.05.2012 г.)
 - ❖ МИНИСТЪР ПО ВЪПРОСИТЕ НА ГРАЖДАНСКАТА ОТБРАНА, ИЗВЪНРЕДНИТЕ СИТУАЦИИ И ЛИКВИДИРАНЕТО НА ПОСЛЕДСТВИЯТА ОТ БЕДСТВИЯ
Владимир Андреевич Пучков (от 21.05.2012 г.)
 - ❖ МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ
Антон Германович Силуанов (от 16.12.2011 г.)
 - ❖ МИНИСТЪР НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО
Вероника Игоревна Скворцова (от 21.05.2012 г.)
 - ❖ МИНИСТЪР НА РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ
Игорь Николаевич Слюняев (от 17.10.2012 г.)
 - ❖ МИНИСТЪР НА ТРАНСПОРТА
Максим Юрьевич Соколов (от 21.05.2012 г.)
 - ❖ МИНИСТЪР НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ЗАЩИТА
Максим Анатольевич Топилин (от 21.05.2012 г.)
 - ❖ МИНИСТЪР НА ИКОНОМИЧЕСКОТО РАЗВИТИЕ
Алексей Валентинович Улюкаев (от 24.06.2013 г.)

❖ МИНИСТЪР НА СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО

Николай Васильевич Федоров (от 21.05.2012 г.)

❖ МИНИСТЪР НА ОТБРАНАТА

Сергей Кужугетович Шойгу (от 06.11.2012 г.)

2.4. Федерални окръзи - Съгласно Указ на Президента на Руската Федерация от 13.05.2000 г. "За пълномощните представители на Президента на РФ във федералните окръзи" и след промените, въведени от президентския Указ от 19.01.2010 г., Русия е разделена на **девет федерални окръга**:

Ном.	Име на окръга	Площ (км ²)	Население (01.01.2014 г.)	Субекти на РФ	Административен център
1	Централен федерален окръг	652 800	38 819 874	18	Москва
2	Южен федерален окръг	416 840	13 963 874	6	Ростов на Дон
3	Северо-Западен федерален окръг	1 677 900	13 800 658	11	Санкт-Петербург
4	Федерален окръг Далечен Изток	6 215 900	6 226 640	9	Хабаровск
5	Сибирски федерален окръг	5 114 800	19 292 740	12	Новосибирск
6	Уралски федерален окръг	1 788 900	12 234 224	6	Екатеринбург
7	Приволжски федерален окръг	1 038 000	29 738 836	14	Нижний Новгород
8	Северо-Кавказски федерален окръг	172 360	9 590 085	7	Пятигорск
9	Кримски федерален окръг*	26 944 600	2 342 086	2	Симферопол

*С указ на Президента от 21.03.2014 г. в сила влязоха закони за приемането на Република Крим и град с федерално значение Севастопол - база на Черноморския флот на Русия, с което субектите на федерацията станаха 83 + 2, а към федералните окръзи се прибави още един – Кримският ФО.

Начело на всеки от деветте федерални окръга е **Пълномощен представител на Президента** на Руската федерация, назначен като длъжностно лице, което представлява Президента в пределите на съответния федерален окръг (ФО).

- **Задачите** на пълномощните представители включват:
 - ✓ организиране работата на органите на държавната власт по реализирането на основните направления от вътрешната и външната политика на държавата, определяни от Президента на РФ;
 - ✓ контрол за изпълнението на решенията на федералните органи на държавната власт във ФО;
 - ✓ помага за реализацията на кадровата политика на Президента;
 - ✓ дейности по осигуряване на националната сигурност и на политическото, социалното и икономическото положение във ФО;

- ✓ разработване на програми за социално-икономическо развитие на териториите на федералния окръг.
- **Функции** на пълномощните представители:
 - ✓ координация на федералните органи на изпълнителната власт във ФО;
 - ✓ анализ на ефективността на органите за правно регулиране;
 - ✓ участие в работата на органите на държавната власт в субектите на РФ и в органи на местното самоуправление;
 - ✓ Организиране, по нареждане на Президента, провеждането на процедури за разрешаване на разногласия между федералните органи на държавната власт и органите на държавната власт в субектите на РФ.

2.5. Правителствени програми за развитие на националната икономика

Държавната програма на РФ е документ, който определя целите, задачите, резултатите, основните направления и инструментите на държавна политика, начини за постигане на целите и реализиране на приоритетите, които са остановени в Концепцията за дългосрочно социално-икономическо развитие на РФ до 2020 г. Държавната програма включва няколко различни направления за развитие:

- Развитие на здравеопазването
 - Включва 11 различни програми, които можете да намерите [тук](#).
- „Достъпна среда“ за периода 2011 – 2015 г.
 - Включва 2 различни програми, които можете да намерите [тук](#)
- Насърчаване на заетостта
 - Включва 3 различни програми, които можете да намерите [тук](#)
- Защита на населението и на териториите от извънредни ситуации
 - Включва 9 различни програми, които можете да намерите [тук](#)
- Развитие на физическата култура и спорта
 - Включва 5 различни програми, които можете да намерите [тук](#)
- „Развитие на образованието“ за периода 2013 – 2020 г.
 - Включва 7 различни програми, които можете да намерите [тук](#)
- Осигуряване на достъпни и комфортни места за живеене
 - Включва 6 различни програми, които можете да намерите [тук](#)
- Осигуряване на обществения ред и борба с престъпността
 - Включва 5 различни програми, които можете да намерите [тук](#)
- „Развитие на културата и туризма“ за периода 2013 – 2020 г.
 - Включва 6 различни програми, които можете да намерите [тук](#)
- Социална подкрепа
 - Включва 4 различни програми, които можете да намерите [тук](#)
- Развитие на пенсионната система

- Включва 4 различни програми, които можете да намерите [тук](#)
- Борба с незаконния трафик на наркотици
 - Включва 2 различни програми, които можете да намерите [тук](#)
- Опазване на околната среда
 - Включва 6 различни програми, които можете да намерите [тук](#)

3. МАКРОИКОНОМИЧЕСКИ ПОКАЗАТЕЛИ

3.1. Основни тенденции на социално-икономическото развитие на Руската федерация през 2013 г.

Забавянето на икономическия растеж през 2012 г. продължи и през 2013 г., която за Руската федерация се оказа най-лошата година след началото на кризата. От края на 2011 г. досега ръстът на БВП се е понижил с повече от 5%.

Един от основните фактори за намаляването на икономическия растеж е влошаването на външноикономическата ситуация и спада в търсенето на руски продукти в чужбина. Вследствие негативната динамика на световните пазари за суровини, средният индекс на цените за износ в първото полугодие на 2013 г. се понижи с 3,4%, в сравнение с 5,3% ръст от същия период през 2012 г.

През първата половина на 2013 г. печалбите на предприятията и организациите в руската икономика са намалели с 22,9%. В промишлеността печалбите са спаднали със 17,9%, а в транспорта с 30,5%. Например, през първите 6 месеца на 2013 г. при производството на метални изделия е отбелязан 44,1% спад. Понижението на печалбите вследствие на неблагоприятната световна икономическа ситуация е особено видимо в отраслите, ориентирани към износ.

Във вътрешната търговия също се наблюдава тенденция за забавяне на икономическия растеж. В сравнение с 1-вата и 2-рата четвърт на 2012 г., където е

отбелязан ръст в инвестициите от, съответно, 16,5% и 10,5%, през 1-вата четвърт на 2013 г. този ръст е стигнал почти до 0, а през 2-рата четвърт е вече негативен (-1,7%).

През 2013 г. се наблюдава и спад в потребителското търсене, като в първото полугодие темпът на ръст на потребителския пазар е намалял с 3,7%, в сравнение с 2012 г., когато е бил 7,7%. Повишаването на цените през втората половина на 2012 г. също влияе на реалната заплата на потребителите и стокооборота на магазините.

Най-ниската точка на икономическото развитие е в средата на 2013 г., като през второто полугодие ръстът на БВП продължи да бъде неустойчив, но започна постепенно да се ускорява. По-силната икономическа динамика в Европа също се очаква да има положително влияние върху руската икономика.

Основни показатели за развитие на икономиката
(в % към съответния период от предишната година)

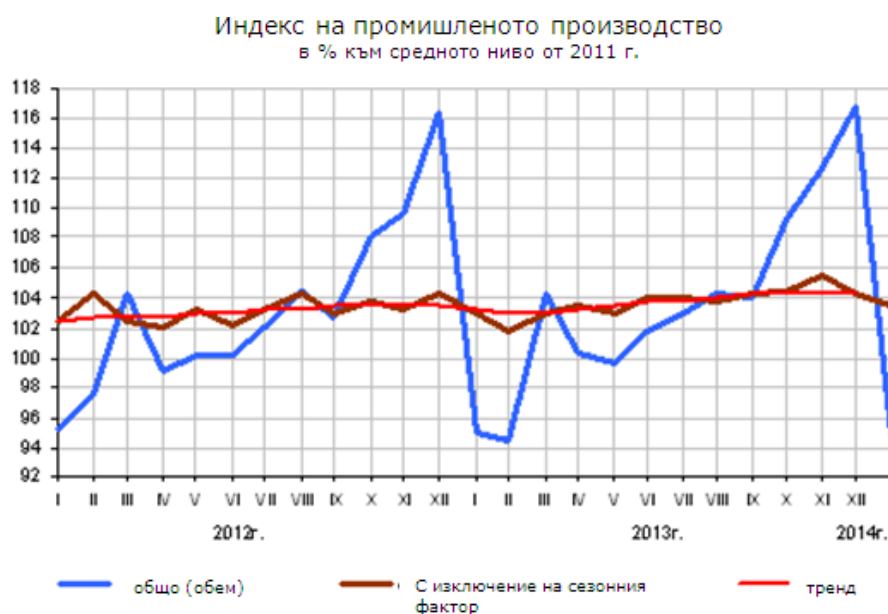
	2012 г.			2013 г.		
	Първо полугодие	второ полугодие	година	първо полугодие	второ полугодие ¹⁾	година ¹⁾
БВП	104,5	102,5	103,4	101,4	102,2	101,8
Индекс на потребителските цени, в края на периода	103,2	103,2	106,6	103,5	102,5	106,0
Индекс на промишленото производство	103,1	102,2	102,6	100,1	101,2	100,7
Преработваща промишленост	104,5	103,7	104,1	100,0	101,5	100,8
Индекс на производството на селскостопанска продукция	104,2	92,0	95,3	102,0	109,0	107,0

	2012 г.			2013 г.		
	Първо полугодие	второ полугодие	година	първо полугодие	второ полугодие ¹⁾	година ¹⁾
Инвестиции в дълготрайни активи, %	112,8	103,4	106,6	98,6	104,4	102,5
Реален доход	103,1	105,4	104,4	104,4	103,1	103,4
Реална заплата	110,7	106,1	108,4	105,4	105,1 ⁴⁾	106,2
Оборот на търговията на дребно	107,7	105,2	106,3	103,7	104,6	104,2
Обем на платените услуги на населението	104,2	103,2	103,7	102,0	102,3	102,2
Износ, млрд щ.д.	262,4	265,6	528,0	252,5	258,9	511,4
Внос, млрд щ.д.	154,1	181,6	335,7	160,9	182,6	343,5
Средна цена на нефта с марка "Urals", щ.д. за барел	112,1	109	110,5	106,5	107,5	107

3.1.1. Промислено производство

Ръстът на промишленото производство в Русия през 2013 г. се равнява на 0,3%,

което е 3 пъти повече от очакваните 0,1%. През декември 2013 г., в сравнение с декември 2012 г. показателят се е увеличил с 0,8%, а в сравнение с ноември 2013г. с 4,3%. Трябва да се отбележи, че

общото темпо на ръст е много по-ниско от това през 2012 г., когато е отбелязана положителна динамика от 2,6%.

3.1.2. Инвестиции

3.1.2.1. Динамика на инвестициите в основен капитал

Инвестициите в основен капитал през 2013 г. са намалели с 0,3% (до 13 трлн. 220,5 млрд. рубли) в сравнение с предходната година. Най-голямо намаление е регистрирано през месеците май и юни. През месец декември се наблюдава 70% ръст в инвестициите, в сравнение с предходния месец.

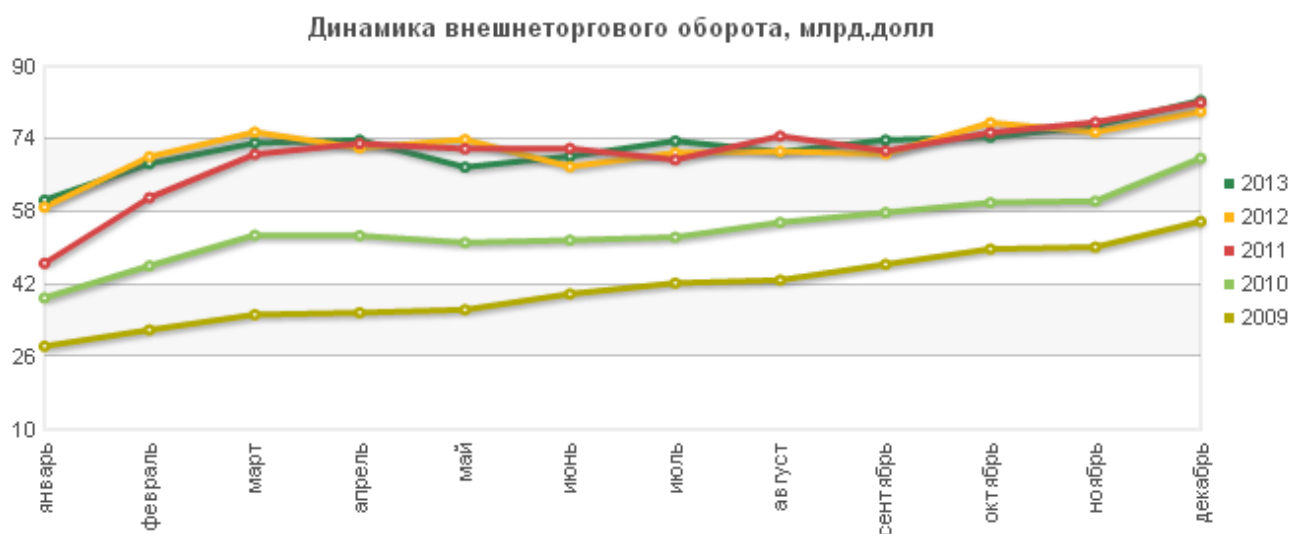

Общият обем на чуждестранни инвестиции, постъпили в руската икономика през 2013 г., се равнява на 170,18 млрд щ.д., което е 10,1% повече от 2012 г. Освен това преките чуждестранни инвестиции през 2013 г. са се увеличили с 39,9%.

3.1.3. Външна търговия

През 2013 г. външнотърговският оборот на Руската федерация се равнява на 867,6 млрд щ.д., което в сравнение с 2012 г. бележи 0,5% ръст. Износът на държавата е спаднал с 0,9% (523,3 млрд щ.д.), а вносът се е увеличил с 2,9% (344,3 млрд щ.д.). Салдото на търговския баланс е положително и е с размер 179 млрд щ.д. Оборътът от външнотърговската дейност със страните от Европейския Съюз се равнява на 417,5 млрд щ.д.

3.1.3.1. Динамика на експорта на стоки и световните цени на петрола Urals

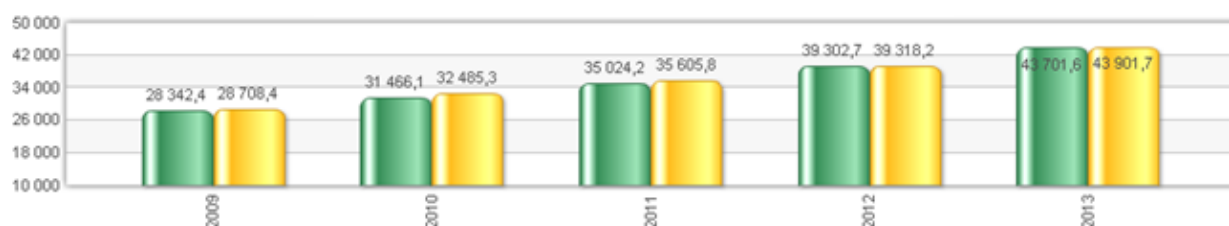
През 2013 г. средната цена на нефта от марката **Urals** е намаляла с 2,4% до 107,88 долара за барел. През месец декември цената на нефта е била 109,88 долара за барел, което е 1,4% повече от същия месец през 2012 г.

Прогнозата за 2014 г. за средната цена на нефта с марка Urals е 101 долара за барел.

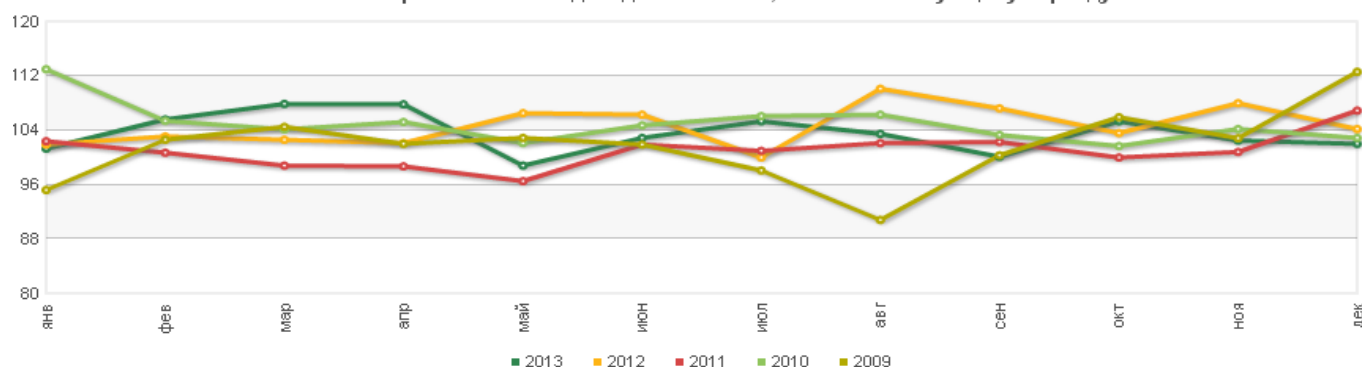
3.1.4. Доходи и разходи на населението

Доходи и разходи на населението, млн.руб
към 01.01.2014 г.

Реалните доходи на населението през 2013 г. са се увеличили с 3,3%. През месец декември доходите са се увеличили с 1,5%, което е 38,1% повече от предходния месец. Средният доход на човек през 2013 г. се е увеличил с 10,7% до 25 522 рубли. Средната месечна работна заплата на човек през 2013 г. се е повишила на 13,3% до 29 940 рубли.

Реальные располагаемые доходы населения, % к соответствующему периоду

Среднемесячная номинальная начисленная заработная плата одного работника, рублей
на 01.01.2014

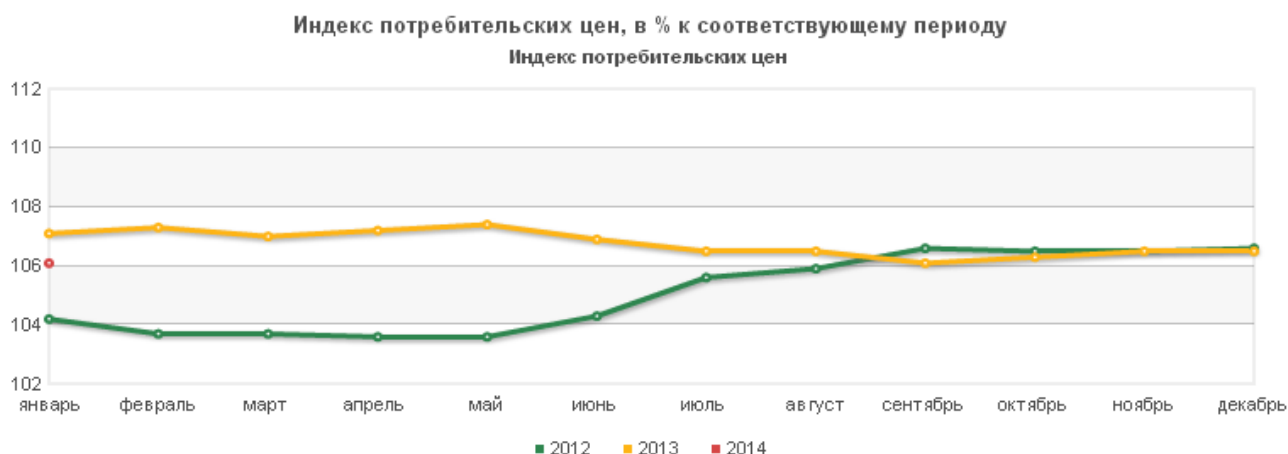
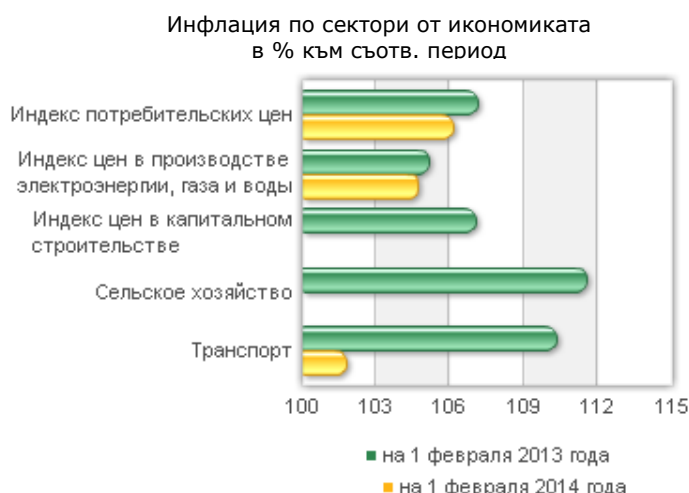

3.1.5. Безработица

Числеността на икономически активното население в Русия през декември 2013 г. е била 75 098 000 човека, като през този период безработицата е била на ниво 5,58%, което е с 0,35% по-малко в сравнение с януари 2013 г.

3.1.6. Инфлация

Инфлацията в РФ през 2013 г. е била 6,5%. Правителството прогнозираше през цялата година все по-високи и по-високи нива на инфлация. През годината най-много поскъпнаха хранителните продукти – със 7,3%, и услугите – с 8%. През 2014 г. властите разчитат на забавяне на инфлацията до нива 4,5-5,5%.

3.2. Сконтов процент на централната банка

8,25% от 14 септември 2012 г. до настоящия момента, с Указ на Руската Централна Банка от 13.09.2012 г. №2873 „Размер на сконтовия процент“

3.3. Среден лихвен процент на кредити, предоставени от кредитни организации на физически лица (в рубли)

	До 30 дни, включително „при нужда“	От 31 до 90 дена	От 91 до 180 дни	От 181 дни до 1 год.	От 1 год., включително „при нужда“	От 1 до 3 год.	Над 3 год.	Над 1 год.
Януари 2014	28,04	16,09	30,39	23,81	24,41	21,69	17,29	18,31
Февруари 2014	28,26	15,35	23,73	22,58	22,77	20,99	17,21	18,00

3.4. Данъчна и осигурителна система

Действащите данъци в РФ се делят на пет вида:

- Федерални данъци
- Регионални данъци
- Местни данъци
- Отраслеви данъчни такси и задължения
- Специални данъчни режими

Федерални данъци

3.4.1. Данък върху доходите на физически лица (НДФЛ)

3.4.1.1. Физически лица

- 13% - основният размер на данъчната ставка върху доходите на физически лица в РФ.
- 9% - при получаване на дивиденди от дялово участие в дейността на организации на лица, които имат статут на данъчни жители на РФ; приходи от лихви по ипотечни облигации и др.
- 15% - при получаване на дивидент от руски организации на физически лица, които не са жители на РФ;
- 30% - всички други доходи на физически лица, които не са жители на РФ;
- 35% при печалби и награди.

3.4.1.2. Индивидуални предприемачи (13%)

3.4.1.3. Юридически лица

3.4.1.4. Данъчни удържки (за данъчна удържка могат да претендират само граждани на РФ, с доходи, облагаеми на 13%)

3.4.2. Корпоративен данък (20%)

3.4.3. Данък върху добавена стойност (НДС)

3.4.3.1. 0% се прилага при реализация на стоки, внесени в митническата процедура за внос, а също така и стоки, намиращи се в митническа процедура за свободна митническа зона, услуги по международен превоз и други ([п. 1 ст. 164 НК РФ](#)).

3.4.3.2. 0% се прилага при продажба на хранителни продукти, детски стоки, периодични печатни издания и друга книжна продукция, медикаменти и други.

3.4.3.3. 18% се прилага във всички останали случаи ([п.3 ст. 164 НК РФ](#)).

3.4.4. Акцизи

3.4.5. Данък върху добива на полезни изкопаеми (НДПИ)

3.4.6. Воден данък – организации и физически лица, осъществяващи специално и/или особено използване на вода.

Регионални данъци

3.4.7. Данък върху имущество на организацията - данъчното облагане се определя от средната годишна стойност на недвижимото имущество на организацията. Ставката на данъка може да варира в зависимост от регионите, но данъкът не може да надвишава 2,2%.

3.4.8. Данък върху хазартаната дейност

3.4.9. Данък върху транспортни средства

3.4.9.1. Физически лица и индивидуални предприемачи

3.4.9.2. Юридически лица

Местни данъци

3.4.10. Поземлен данък – данъкът се плаща от организации и физически лица, които имат земни участъци, признати за обекти на данъчно облагане в съответствие със ст. 389 НК РФ, с право на собственост, право на постоянно използване и право на пожизнена наследствена собственост. Данъчната ставка може да е 0,3% или 1,5%, в зависимост от земния участък.

3.4.10.1. Физически лица и индивидуални предприемачи

3.4.10.2. Юридически лица

3.4.11. Данък върху имущество на физически лица

Отраслеви данъчни такси и плащания

3.4.12. Такси за използване на представители на животинския свят – размерът на таксата се определя индивидуално за всеки представител на животинския свят.

3.4.13. Такси за използване на водни биологични ресурси - размерът на таксата се определя в зависимост от локацията на дейността.

3.4.14. Редовни плащания за извличане на залежи – конкретните размери на задълженията се определят от установения федерален орган за управление на държавния фонд за недра или неговите териториални органи

Специални данъчни режими

3.4.15. Опростяване на данъчното облагане – юридически лица или индивидуални предприемачи, които сега започват своята професионална търговска дейност могат да изберат една от двете системи за опростяване на

данъчното облагане (ОСН) – преминаване към ОСН, при регистрация на ЕТ или преход към ОНС от други режими на данъчно облагане.

3.4.15.1. Условия – под 100 служители, доход под 60 млн.руб., остатъчна стойност под 100 млн.рубли и други.

3.4.16. Единен селско-стопански данък (ЕСХН) – този данък се отнася към земеделска продукция, селско и горско стопанство, животновъдство, включително в резултат от отглеждането на риба и други водни биологични ресурси. Размерът на данъка е 6%.

3.4.17. Патентна система за данъчно облагане – право на този вид данъчно облагане имат еднолични търговци, чийто среден брой служители не превишава 15 човека. Размерът на данъка е 6%.

3.5. Осигурителна система в РФ

Правната основа на осигурителната система на РФ е вписана в закон РФ № 4015-I от 27 ноември 1992 г. „Организация на осигурителното дело в Руската Федерация“ («Об организации страхового дела в Российской Федерации»). В руската система има два различни вида осигуряване: задължително и доброволно.

3.5.1. Задължително осигуряване

- 3.5.1.1. Медицинско осигуряване
- 3.5.1.2. Осигуряване на държавните служители
- 3.5.1.3. Лично осигуряване, за сметка на работодателя, в случай на професия с опасност за живота;
- 3.5.1.4. Застраховка живот и здраве на членовете на екипажа на самолети;
- 3.5.1.5. Застраховка на пътниците;
- 3.5.1.6. Застраховка професионална отговорност (при причинени вреди при строителство).

3.5.2. Доброволно застраховане

- 3.5.2.1. Лично
- 3.5.2.2. Имуществено
- 3.5.2.3. Гражданска отговорност

	Имуществено	Социално	Лично	Застраховка „Гражданска отговорност“	Застраховка „Предприемачес ки рискове“
Обект на застраховане	Материални ценности	Нивото на доходите	Живот, здраве и трудоспособност на гражданина	Задължения на застрахования да изпълнява договорените условия на доставката на стоки, погасяване на кредити, компенсиране при материална вреда	Различни загуби на доходите на застрахования, неполучени печалби, загуби
Видове застраховки	Застраховка на жилище, на животни, домашно имущество, транспортни средства, реколта	Застраховка „пенсия“, инвалидност, в случай на загуба на роднини и други	Смесена застраховка живот, в случай на смърт или загуба на трудоспособност, застраховка за деца, застраховка за допълнителна пенсия, застраховка за нещастни случаи	Застраховка за непогасен кредит или други задължения, застраховка „Гражданска отговорност“ на собствениците на транспортни средства, застраховка „Гражданска отговорност“ на предприятия, с висока опасност и др.	В случай на спад на договореното ниво на рентабилност или при извънредни ситуации, в случай на непредвидени загуби и др.

4. ТЕНДЕНЦИИ ЗА РАЗВИТИЕ НА РУСКАТА ИКОНОМИКА ПРЕЗ ПЕРИОДА 2014 – 2016 Г.

Основните варианти за развитие на руската икономика се базират на относително благоприятната оценка на външноикономическите условия и предполагат умерено възстановяване на световната икономика до средногодишно темпо 2,6-4%, както и стабилизиране цената на нефта Urals на ниво 100-101 щ.д. за барел. Тези варианти на развитие на Руската федерация през 2014 г. и периода 2015-2016 г. са разработени на основата на одобрени от правителството сценарии за социално-икономическото развитие на страната до 2020 г.

При новия - **базов** - **Вариант 1** се предполага балансиране на икономическия растеж. Този вариант разчита на относително повишаване конкурентоспособността на руската икономика, в това число спиране ръста на разходите за енергия и инфраструктура и до известна степен преразпределяне на доходите в полза на преработвателната промишленост.

Този вариант е основан на приемственост с предишния базов вариант за развитие. Планира се реализирането на мащабни инвестиционни проекти за сметка на средства, инвестирани от страна на Фонда за национално благосъстояние, за да се увеличи подкрепата на малките и средни предприятия.

Очаква се бавно и постепенно подобряване на бизнес-климата, което ще се прояви в намаляване изтичането на капитал и възстановяване на притока му през 2016 г.

През 2015 г. се очаква да стартира нова финансова политика за таргетиране на инфлацията и създаване на условия за устойчив ръст при кредитиране на икономиката.

В периода 2014-2016 г. на фона на подобряването на глобалния икономически растеж се очаква годишният ръст на БВП да се повиши до 3,0 – 3,3%.

При **Вариант 3 (цели)** се предполага реализацията на всички задачи, поставени в Указа на Президента на Руската Федерация от 7 май 2012 г. Преди всичко, това означава достигането на много високо ниво на темповете на ръст на макроикономическите показатели. В периода 2014-2016 г. средният годишен ръст на БВП не трябва да бъде по-малък от 6,3%.

Този вариант се базира на ускорено структурно преобразуване, основаващо се на значително увеличаване на натрупването на частен капитал и възобновяването на притока на чуждестранен частен капитал. Освен значителното подобряване на бизнес-климата, вариантът изисква смекчаване на монетарната политика, което би позволило увеличаването на инвестициите и на потребителските кредити, съкращавайки нивото на спестяване на домакинствата. Целевият вариант също изисква промени в съществуващите бюджетни правила.

Вариант А е допълнителният вариант в случай на влошаване на световната икономическа ситуация, което би довело до по-сериозно понижаване цените на нефта.

При такава ситуация, вземайки средната цена от 2013 г. (107 щ.д. за барел), през 2014 г. се очаква понижаване до 84 щ.д., а в периода 2015 – 2016 г. - стабилизация на равнището на 80 щ.д. за барел. Този вариант, в сравнение с базовия, също така предвижда и по-нататъшно намаляване на търсенето на руски газ. Като отчита високата зависимост на руската икономика от световните условия, този сценарий подчертава важността на една устойчива банкова система, стабилен платежен баланс и цялостното ниво на доверие в икономическите агенти. През 2014 г. икономическият ръст ще се забави до 0,9%, а през периода 2015 – 2016 г. се очаква той да се възстанови до ниво 2,2 – 2,8%.

Вариант С е допълнителен вариант, в който се разглежда сценарий за увеличаване цените на нефта през 2014 г. до 113 щ.д. за барел, с по-нататъшно увеличение до 120 щ.д. през 2016 г. Предвижда се по-високо темпо на ръст от това в базовия вариант.

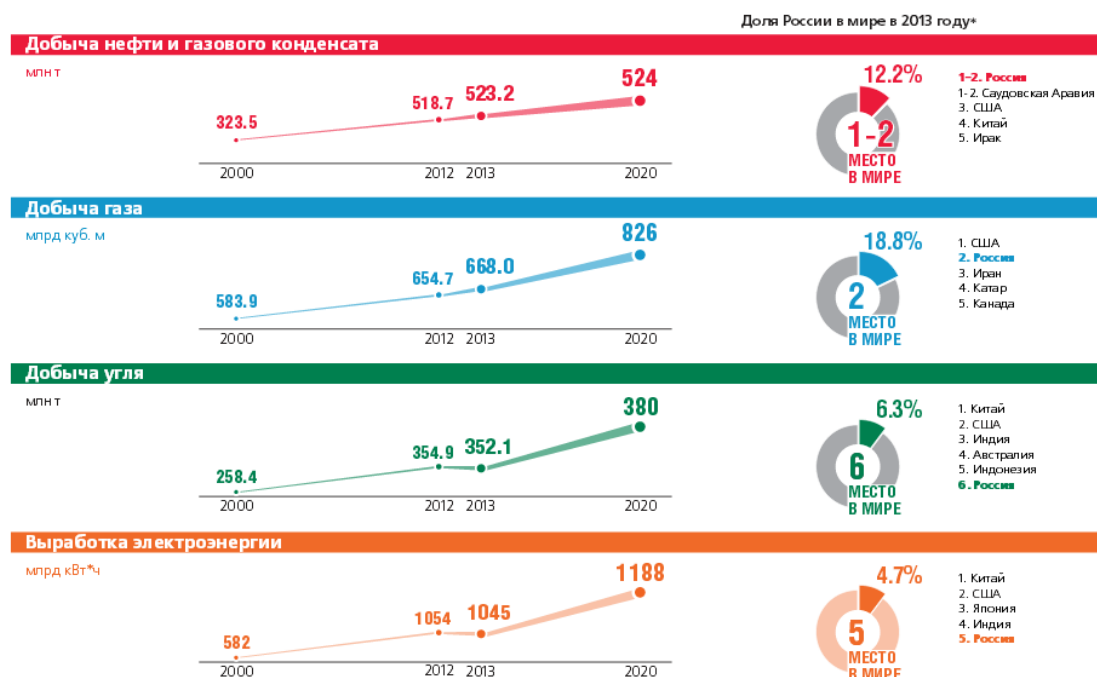
С цел разработка на федералния бюджет за периода 2014 – 2016 г., е избран **Вариант 1** (базовият), като най-реалистичен към сегашната ситуация на световните пазари и руската икономика.

Основни показатели на прогнозата за социално-икономическото развитие на
Руската Федерация през периода 2012 – 2016 г.

	2012 г. - отчет	2013 г. - оценка	2014 г. прогноза	2015 г.	2016 г.
Цена на нефт "Urals" (световна), щ.д. за барел					
1, 3	111	107	101	100	100
A			84	80	80
C			113	116	120
БВП, темпо на ръста %					
1	3,4	1,8	3,0	3,1	3,3
3			5,7	6,2	6,8
A			0,9	2,2	2,8
C			3,4	3,2	3,4
Промишленост, %					
1	2,6	0,7	2,2	2,3	2,0
3			4,2	4,1	3,8
A			0,8	1,5	1,6

	2012 г. - отчет	2013 г. - оценка	2014 г. прогноза	2015 г.	2016 г.
С			3,1	3,0	2,5
Инвестиции в основния капитал, %					
1	6,6	2,5	3,9	5,6	6,0
3			12,3	14,7	14,8
А			-1,7	2,5	4,5
С			5,7	6,8	7,3
Реална заплата, %					
1	8.4	6,2	4,0	3,8	4,3
3			5,4	7,1	8,1
А			3,6	3,9	4,0
С			3,8	4,1	4,4
Оборот на търговията на дребно, %					
1	6,3	4,2	4,0	4,4	4,7
3			6,8	8,4	8,9
А			0	2,8	3,7
С			4,5	5,1	5,1
Износ - общо, млрд. щ.д.					
1	528	511	506	507	518
3			519	531	550
А			438	417	418
С			551	575	606
Внос - общо, млрд.щ.д.					
1	336	344	353	367	384
3			387	422	464
А			313	311	315
С			362	387	414

4.1. Тенденции за динамиката на добива и износа на петрол, петролни продукти и природен газ.

4.1.1. Динамика на добива и износа на нефт

(млн.тона)

	2012 г. - отчет	2013 г. - оценка	Прогноза						2016 г.			
			2014 г.		2015 г.		2016 г.		към 2012 г., %			
			варианти									
			A	1	A	1	A	1	A	1		
Добив на нефт	518,7	520,0	519,0	520,0	517,0	520,0	515,0	521,0	99,3	100,4		
Износ на нефт	239,9	237,1	236,6	235,6	236,6	237,6	238,6	242,6	99,5	101,1		

За да бъде постигнато нивото от 520-521 млн. тона през 2014 г. трябва да бъдат привлечени допълнителни финансови и технологични ресурси с цел въвеждане в експлоатация на нови находища, разработката на нетрадиционни запаси на нефт и прилагането на нови технологии за добиването му.

В случай на оптимизиране на обемите на преработен нефт, износът му, след

незначително намаление през 2014 г., ще се увеличи до 242,6 млн.т. през 2016 г., основно поради възстановяването на доставките към страни от Далечния Изток.

В периода 2014 – 2016 г. се планира експлоатирането на нови находища, като специалистите предвиждат пик на добива през 2013 – 2014 г. и намаление с 11,4% през 2016 г.

В случай на неблагоприятни световни условия, е възможно сроковете на някои от планираните проекти да се удължат и да намалее активността на компаниите при внедряването на иновационни технологии. В такъв случай намаляването на добива на нефт, относимо към вариант 1, ще бъде 10 млн.т., а експортът на нефт, ще намалее с 4 млн.т.

4.1.2. Динамика на добива и износа на газ

(млрд куб.м.)

	2012 г. - отчет	2013 г. - оцен ка	Прогноза									2016 г. към 2012 г., %		
			2014 г.			2015 г.			2016 г.					
			варианти											
			А	1	З, С	А	1	З, С	А	1	З, С	А	1	З, С
Добив на газ	654,7	665	667	674	691	670	682	700	673	688	706	102,8	105,1	107,8
Износ на тръбопроводен газ	178,7	183,6	185,3	187,8	203,2	185,3	188,3	204,3	186,5	190,3	206,7	104,4	106,5	115,7

Отсъствието на ресурсни ограничения е едно от главните преимущества на газовата промишленост, благодарение на което добивът на газ ще се определя от търсенето на вътрешния и на външния пазар. Нужно е да се добави, че поради прехода към извличане на газ от труднодостъпни и намиращи се в сложни геологически условия находища и силната конкуренция на пазара, ще се наложи развиването на проекти по строителство на станции за добив на втечен природен газ, което изисква сериозни инвестиции.

Положително влияние на темпа на растеж на износа на руски газ оказва политиката на Европейския съюз за карбонизация на енергийния сектор. Важна роля играят и прекъсванията на доставки на ирански газ и регулярно наблюдаващите се лоши климатични условия в Турция.

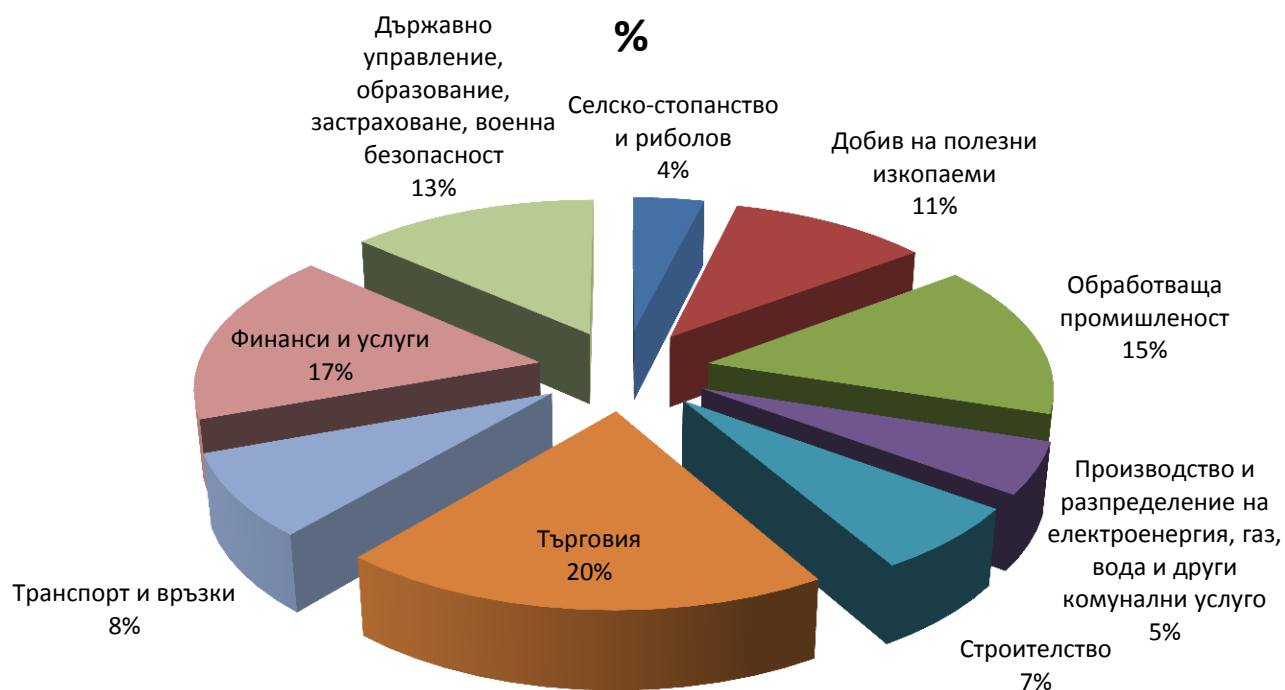
Ще се увеличи и вътрешното потребление на газ, свързано с реализацията на мащабни програми за газификация и планове за използването на газ в качеството на моторно гориво.

В периода 2014 – 2016 г. се очаква инвестициите в добива на природен газ да достигнат 840 млрд. рубли, от които 54% ще са от „Газпром“. Важна роля в увеличаването на инвестициите ще играе и капиталовото вложение в усвояването на Южно-Тамбейското находище (фирма „Новатек“).

5. ОСНОВНИ СЕКТОРИ НА ИКОНОМИКАТА

5.1. Структура на икономиката

В структурата на икономиката на Русия водещо място има секторът на услугите (търговия, транспорт, ресторантьорство и хотелиерство, комуникации, финансово посредничество, недвижими имоти, сигурност, образование, управление, здравни услуги и други). За 58% от БВП на Русия по данни от 2012 уг. принос е дал секторът на услугите.

5.2. Икономическо райониране

Русия се разделя на дванадесет големи икономически района:

- Северозападен район** – силно развито е машиностроенето, цветната металургия, химическата и леката промишленост;
- Северен район** – основни отрасли са добивът на въглища, на петрол, природен газ, никел и други метали, дърводобив и дървообработване, риболов, машиностроене и химическа промишленост;
- Централен район** – високо-развит индустриален район. Основни отрасли: машиностроене, химическа промишленост, полиграфия, лека и хранително-вкусова промишленост;
- Волго-Вятски район** – специализиран в машиностроенето, като водещо е транспортното машиностроене. Развити са химическата и леката промишленост;
- Централно-черноземен район** – развито селското стопанство, хранително-вкусовата и химическата промишленост, металургията и машиностроенето;
- Поволжски район** – енергетика (газ и нефт), химическа промишленост, машиностроене и производство на строителни материали;
- Северно-Кавказки район** – силно развито селско стопанство, хранително-вкусова промишленост и машиностроене;
- Уралски район** – машиностроене, металургия, химическа, лека и хранително-вкусова промишленост;
- Западно-Сибирски район** – добив на петрол и природен газ;
- Източно-Сибирски район** – електроенергия, цветна металургия, дърводобив и дървообработваща промишленост;

	Далекоизточен район	– производство на цветни метали, добив на злато, скъпоценни камъни, дървообработка, корабостроене и ремонт на кораби;
	Калининградска област	– риболов, машиностроене, дървопреработвателна промишленост и селско стопанство.

5.3. Научно-техническа и иновационна сфера

През периода 2001 – 2011 г. разходите за изследвания и разработки са 1,15% от БВП. През 2012 г. и 2013 г. нивото на разходите се оценява на 1,1 – 1,12% БВП, като през 2016 г. се очаква понижение до 1,08, в резултат на съкращения в бюджета.

В момента държавната политика в сферата на иновациите се осъществява чрез стимулиране на големи компании с държавно участие, като тази тенденция потенциално ще продължи и занапред.

През 2014 – 2016 г. се планира оказване на държавна подкрепа при развиването на 25 пилотни иновационни териториални групи:

- Предоставяне субсидии на субекти на РФ с цел реализация на мероприятия от програмата за иновация на териториалните групи;
- Привличане на държавни институти по развитието за реализиране на иновационните териториални групи;
- Стимулиране на участието на големи компании с държавно участие в дейността на иновационните териториални групи;
- Подкрепа на малките и средните предприятия в субектите на РФ.

5.4. Промисленост

Краткосрочно се очаква умерено темпо на растеж на промишленото производство. Този бавен ръст се дължи главно на ниското ниво в обновяването на технологичните процеси и в недостатъчната конкурентоспособност на руската продукция на вътрешните и външните пазари. В периода 2009 – 2012 г. се проявиха и проблеми от финансов характер – снижаване равнището на рентабилност на производството, увеличение на кредитните задължения на предприятията, намаляване на достъпа до кредити и др.

Един от важните фактори за успешното развитие на сектора е адаптирането на производителите и търговците към нормите и правилата на Световната търговска организация (СТО).

В развитието на промишлеността в РФ важна роля играе политиката на правителството за подкрепа на сектора. Очакваният обем инвестиции в основния капитал на организациите от промишления сектор се очаква да бъде около 15 трлн. рубли, като най-много инвестиции се очаква да има в сектора „Добив на горивни и енергийни полезни изкопаеми“.

5.5. Енергетика

Русия заема водещо място в световната енергетика. Страната разполага със значителни запаси от природен газ, петрол и въглища. Русия заема 8-мо място в света по доказани запаси на петрол – 60 млрд.т., но по производство е на второ място след Саудитска Арабия с 10,3 млрд.т. По консумация на петрол Русия се намира на 8-мо място в света, след най-големите консуматори САЩ, Китай, Япония, Индия. През 2012 г. беше изместена от Иран от лидерското място в класацията за запаси на природен газ и сега Русия заема 2-то място с 32,9 трлн.куб.м, което е 17,6% от световните запаси, срещу 18%, които притежава Иран.

През 2013 г. в Русия са добити 523,2 млн.т петрол, което е около 1% повече от 2012 г., от които 234 млн.т. са били за износ, което е с 2,5% по-малко от предходната година. Добивът на природен газ през 2013 г. е нараснал с 2% в сравнение с 2012 г., от 654,7 млрд.куб.м. до 668 млрд.куб.м., като износьт на този продукт отбелязва още по-голям ръст от 10,4% - до нивото 205,6 млрд.куб.м. Добивът на въглища през 2013 г. отбелязва малък спад от 0,8% от 354,9 млн.т. до 352,1 млн.т., от които 142,9 са били за износ, което отбелязва 12,6% ръст.

Главни цели в провежданата от руското ръководство енергийна политика, са енергийната сигурност, запазване на геополитическите позиции на Русия на световните пазари и реформиране на механизмите в ценообразуването на енергоносителите, особено на природния газ.

5.5.1. Енергийна стратегия

Понастоящем при провеждането на своята енергийна политика, Русия отчита новите тенденции в световната икономика, както и свързаните с това рискове и заплахи за икономиката и енергийния сектор.

Енергийната политика на Руската федерация се базира на Енергийната стратегия на страната до 2020 г., която беше утвърдена от правителството на 28 август 2003 г., като е предвидено внасянето на промени в документа най-малко един път на 5 години. На 3 април 2013 г. беше утвърдена държавната програма „Енергоефективност и развитие на енергетиката за периода 2013-2020 г.“. Тя включва седем основни програми:

- „Енергоспестяване и повишаване на енергийната ефективност“
- „Развитие и модернизация на електроенергията“
- „Развитие на нефтения отрасъл“
- „Развитие на газовия отрасъл“
- „Преструктуриране и развитие на отрасъл въглища“
- „Развитие в използването на възобновяеми енергийни източници“
- „Осигуряване реализацията на държавната програма“

В рамките на работата по тези програми се очаква да бъдат решени въпроси, свързани с развитието на енергоспестяването и повишаването на енергийната ефективност, усъвършенстването на технологиите за добив, транспортиране и увеличение на дълбочинната преработка на нефт, развиване на възобновяемите източници на енергия, повишаване на екологичната ефективност на енергетиката и съдействие при иновационното развитие на горивно-енергийния комплекс.

В случай на изпълнение на държавната програма, правителството на РФ планира да достигне следните резултати:

- ✓ Намаление на енергоемкостта през 2020 г. до 13,5%, в сравнение с 2007 г.
- ✓ Дялът на разходите за технологични иновации от общите производителни разходи да бъде 2,5%;
- ✓ Увеличаването на средната дълбочина на рафиниране на нефта да е не по-малко от 85%;
- ✓ Намаляване на емисиите на CO² до 393 млн.т.;
- ✓ Организациите, занимаващи се с иновационни технологии, да са 25% от общия брой организации.

5.6. Металургия

В течение на последните три години се наблюдава влошаване динамиката на металургичното производство. През 2013 г. почти всеки месец динамиката на производството беше негативна.

През периода беше намалено производството на почти всички метали в първична форма – алуминий, никел, мед и др.

Една от причините за влошаване на отрасъла е неудовлетворителните условия на външния пазар и падане на цените на практически всички видове метали.

През 2014 г. не се очакват никакви промени на пазарите, а производителите в Китай ще продължават да произвеждат с бързи темпове, следователно надеждите на този сектор са изцяло във вътрешния пазар.

Производство на ключови видове продукция януари-май 2013 г.

Наименование	януари-май 2013 г. в % към януари-май 2012 г.
Кокс	95,9
Стомана	96,6
Стоманени тръби	104,5
Ламарина	70,3
Чугун	98,2
Прокат от черни метали	98,4
Желязна руда	98
Рафинирана мед	97,2
Алуминий	90,9
Никел	92,7

5.7. Машиностроене

През 2013 г. за първи път през последните 4 години се наблюдаваше спад (3%) в машиностроителния сектор, като единствено през последното тримесечие се наблюдаваше ръст в производството. Отрицателната динамика в сектора се дължи на влошения инвестиционен климат на вътрешния пазар. Най-голям спад се наблюдава в селско-стопанското машиностроене.

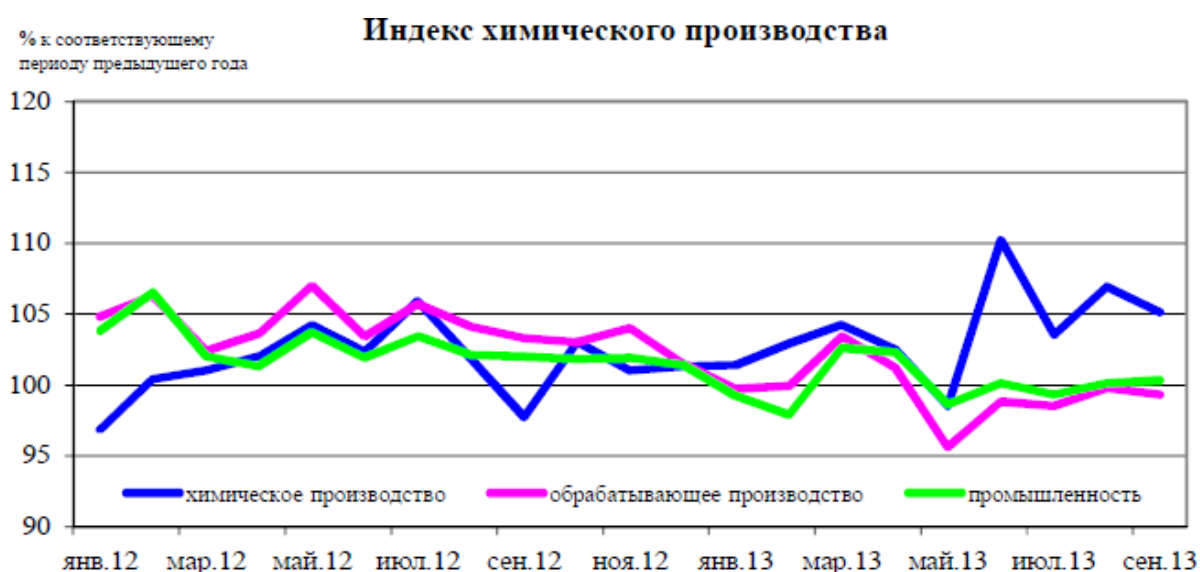

Производство на ключови видове продукция през 2013 г.

Наименование	2013/2012 %
Производство на машини и оборудване	92.4
• Механично оборудване	94.4
• Общо оборудване	92.9
• Машини за селското и горското стопанство	70.2
• електрокари	83.6
• машини със специално предназначение	96.4
• битови приспособления	100.8
Производство на електрооборудване, електронно и оптично оборудване	97.2
• производство на офисно оборудване и техника	86.5
• електрически машини и електрооборудване	89.2
• електронни компоненти, апаратура за радио, телевизия и връзки	98.2

• медицински изделия, средства за измерване, контрол, управление и изпитания, фото- и кинооборудване	112.5
Производство на транспортни средства и оборудване	100.9
• автомобили	105.8
• кораби, летателни и космически апарати и други транспортни средства	93.7

5.8. Химическа промишленост

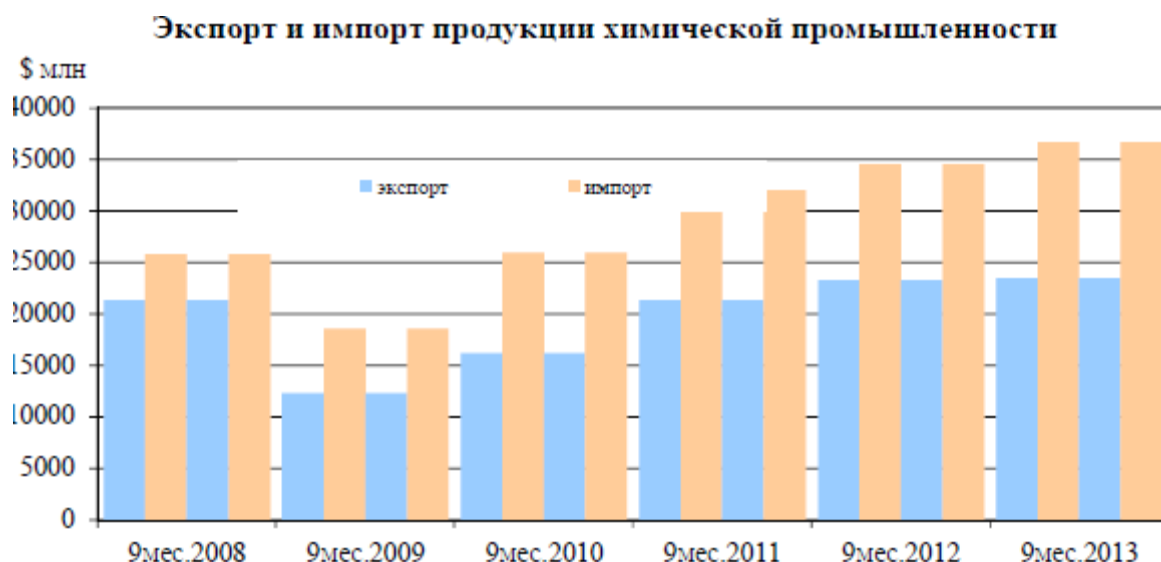
През 2013 г. химическата промишленост беше един от най-динамичните промишлени отрасли. В периода януари-септември секторът отбеляза ръст от 3,9%. Този ръст се наблюдава във всички подотрасли. Най-висок е ръстът в сектора на химическите средства за защита на растенията и други агропромишлени продукти. С най-бавни темпове расте един от ключовите подотрасли – производството на основни химически вещества.

5.8.1. Химическо производство 2013г.

Продукция	01-09.2013 г. в % към 01-09.2012 г.
Основни химически вещества	102.5
• етилен	122.7
• пропилен	121.1
• киселини	98.2
• синтетичен фенол	101.3
• амоняк	103.7
• пластмаса в първична форма	114.3
Химически средства за защита на растенията и други агрохимични продукти	125.4
Производство на бои и лакове	113.3
Фармацевтична продукция	105.9
Сапуни и средства за хигиена, парфюми и козметика	103.5
Изкуствени и синтетични влакна	102.7

5.8.2. Внос и износ на продукти от химическата промишленост

През 2013 г. вноът на химически продукти се е увеличил с 0.7% в сравнение с аналогичния период през 2012 г. (януари-септември), а изноът на такива продукти се е увеличил с 6.1% до рекордно ниво от 36 624.6 млн.щ.д.

5.9. Транспорт

5.9.1. Ж.П. транспорт

Дължината на железопътната транспортна мрежа на Русия е 86 хил.км, което поставя Русия на трето място в света, след САЩ и Китай. По дължина на електрофицирани пътища (43 033 км) Русия заема второто място в света, след Китай.

Управлението на железопътния транспорт се осъществява от Федералната агенция по железопътен транспорт, а стопанските функции за поддръжката и експлоатацията на ж.п.линиите се осъществяват от Откритото Акционерно Дружество «Российские железные дороги» (ОАО «РЖД»).

Товарооборотът на железопътния транспорт в РФ през 2012 г. е 2222 млрд.т.км. В периода януари–септември 2013 г. са обслужени 827,7 млн. пътника, което е с 4,4% повече от същия период през 2012 г.

През 2008 г. правителството на Русия е утвърдило Стратегия за развитието на железопътния транспорт до 2030 г., като тази стратегия се разделя на 2 етапа – 2008-2015 г. и 2016-2030 г., с възможност за два сценария на развитие: минимален и максимален. По време на първия етап се планира строителството на 5,1 хил.км ж.п.линии и от 10,8 до 15,5 хил.км ж.п.линии по време на втория етап, в зависимост от сценария на развитие.

До края на 2015 г. е планирано да бъдат построени следните участъци:

- Полуночное – Обская – Салехард (856 км) – на този етап ситуацията е неясна, пари за проекта не са получени и строителството не е започнало;
- Прохоровка – Журавка – Батайск (748 км) – строителството ще започне през 2015 г.;
- Кызыл – Курагино (460 км) – строителството ще бъде възобновено през 2015 г.;
- Томмот – Якутск (555 км) - завършването на участъка е отложено за 2014 г., поради ниски темпове на работа;
- Нарын-1 – Лугокан (375 км) – завършена през 2012 г., но не е в експлоатация;
- Паюта – Бованенково (331 км).

5.9.2. Автомобилен транспорт

Автомобилните пътища в Руската Федерация са с дължина 824,7 хил.км, от които 50,4 хил.км (25 магистрали) са от федерално значение, 450,1 хил.км - от регионално, и 163,9 хил.км - от местно. През 2012 г. товарооборотът на този вид транспорт е 248 млрд. тонкилометра.

Количеството на официално регистрираните в страната транспортни средства на 1 януари 2013 г. е 50,5 млн, като 77% от тях са леки автомобили, половината от които са на повече от 10 години.

5.9.3. Въздушен транспорт

На територията на Русия официално са регистрирани 233 летища. През 2013 г. са превозени 85 млн. пътника, което е с 14% повече от 2012 г. 45,3 млн. от тези пътници са били на международни полети (+17%).

Най-натоварените летища в Руската Федерация по данни от 2013 г.

Място	Летище	Град	Код (IATA/ICAO)	Пасажири (млн.)	Изменение, %
1.	Домодедово	Москва	DME / UUDD	30,76	9,2
2.	Шереметиево	Москва	SVO / UUEE	29,26	11,7
3.	Пулково	Санкт-Петербург	LED / ULLI	12,85	15,2
4.	Внуково	Москва	VKO / UUWW	11,18	15,2
5.	Кольцово	Екатеринбург	SVX / USSS	4,293	13,6

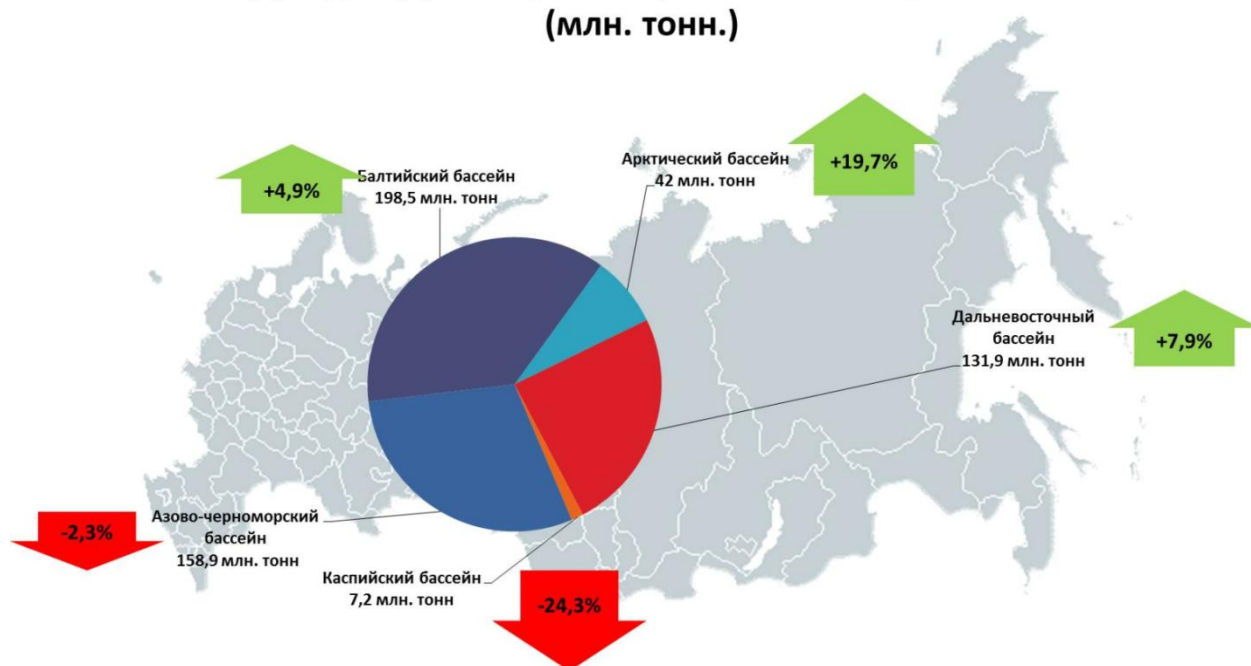
6.	Толмачево	Новосибирск	OVB / UNNT	3,748	14,7
7.	Пашковский	Краснодар	KRR / URKK	2,853	9,8
8.	Сочи	Сочи	AER / URSS	2,428	14,5
9.	Уфа	Уфа	UFA / UWUU	2,218	15,6
10.	Ростов на Дон	Ростов на Дон	ROV / URRR	2,191	16,9
11.	Курумоч	Самара	KUF / UWWW	2,168	14,7
12.	Хабаровск	Хабаровск	KHV / UHHH	2,089	10,9
13.	Емеляново	Красноярск	KJA / UNKL	2,065	9,0
14.	Кневичи	Владивосток	VVO / UHWW	1,853	14,1
15.	Казан	Казан	KZN / UWKD	1,847	24,2

5.9.4. Воден транспорт -

5.9.4.1. **Морски транспорт** – играе важна роля във вноса и износа, поради факта, че Русия граничи с три океана и дължината на морската граница е 21 хил.км. На територията на РФ има 63 пристанища.

Общият товарооборот на руските морски пристанища за 2013 г. е 589 млн.т, с 3,9% повече в сравнение с 2012 г., като основна част от товарите са нефт (34,8%), нефтени продукти (20,2%) и въглища (15,8%). През 2012 г. са превозени 40 млн. човека.

Структура грузооборота портов России по регионам (млн. тонн.)

Най-големите морски пристанища в Русия	
Пристанище	Товарооборот (в млн.т, 2013 г.)
Новороссийск	112,9 (-4,1%)
Приморск	63,8 (-14,6%)
Уст-Луга	62,7 (+33,8%)
Санкт-Петербург	58 (+0,3%)
Восточный	48,3 (+13,5%)
Мурманск	31,4 (32,5%)
Ванино	23,8 (+16,8%)
Находка	18,4 (+8,1%)
Туапсе	17,7 (-0,4%)
Пригородное	16,3 (-0,8%)
Висоцк	16,2 (18,5%)
Владивосток	14,5 (+10%)
Калининград	13,7 (+7,5%)
Ростов на Дон	10,8 (-1,7%)

5.9.4.2. **Речен транспорт** – официалната дължина на вътрешните води в РФ е 101,6 хил.км. Ролята на речния транспорт рязко се увеличава в региони като Север, Сибир и Далечния Изток. 40% от речния товарооборот се извършва във Волго-Камския речен басейн. Благодарение на трите канала - Волго-Балтийския, Беломорско-Балтийския и Волго-Донския, Волга е ядро на единната водна система в европейската част на Русия, превръщайки Москва в пристанище към пет морета. През 2012 г. чрез речен транспорт са били превозени 600 млн. души.

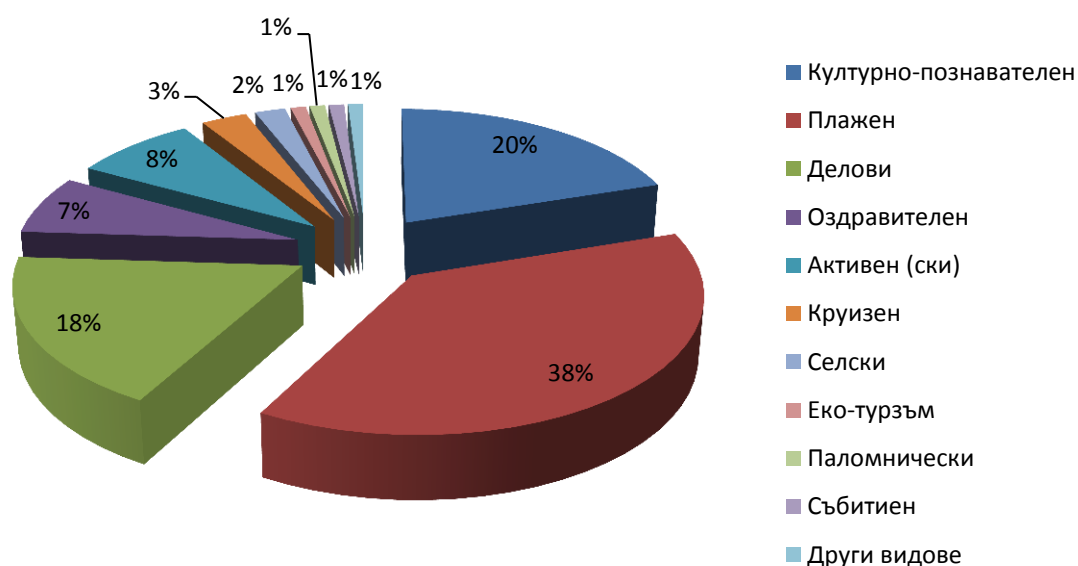
5.9.5. Тръбопроводен транспорт

Дължината на магистралните тръбопроводи в Русия е около 221 хил.км, от които 153 хил.км са магистрални газопроводи, 70 хил.км - магистрални нефтопроводи, и над 20 хил.км - магистрални нефтепродуктоводи. По количество тръбопроводи, Русия заема второ място в света след САЩ. Добитият в Русия природен газ влиза в магистрални газопроводи, обединени от Единната система за газоснабдяване (ЕСГ). ЕСГ е най-голямата в света система за транспортиране на газ и е с дължина 162 хил.км. Стокооборотът на тръбопроводния транспорт в Русия за 2012 г. е бил 2397 млрд.т.км. Нефтепроводите са с дължина 70 хил.км. Оператори на тръбопроводите са компаниите „Транснефт“ и „Газпром“.

- Скорошно реализирани проекти: нефтопровод „Източен Сибир–Тихия океан“ (ВСТО); БТС-2; газопровод „Северен Поток“.

5.10. Туризм - Русия разполага с огромен потенциал за развитие както на вътрешен туризъм, така и за прием на туристи от чужбина – огромна територия, богато историческо и културно наследство, девствена природа и следователно възможности за разнообразни форми на туризъм. Най-активно се развиват екотуризмът, спортният, екстремният, ски-, познавателният, деловият, лечебно-оздравителният, круизният, риболовният и ловният туризъм, събитийният и гурмет-туризмът. Особено популярни са и детският и младежкият туризъм.

Видове туризъм и делът им на руския туристически пазар

5.10.1. Държавна подкрепа на туризма

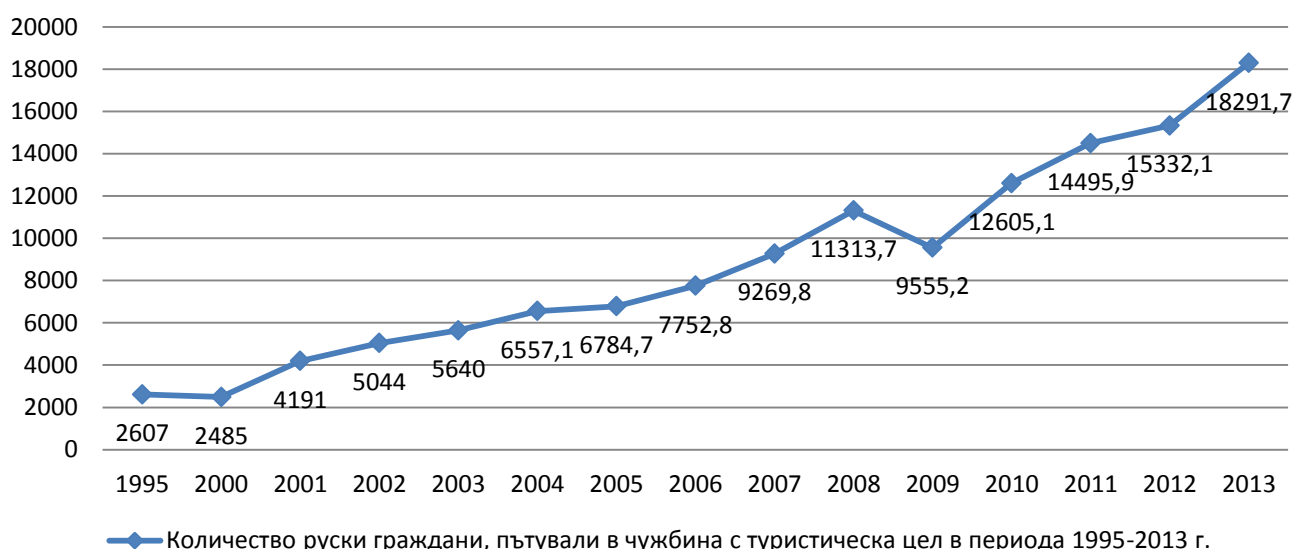
Министерството на културата на РФ координира дейността, насочена към реализация на приоритетните направления в държавното управление на туристическата дейност в РФ.

Федералната агенция по туризъм /ФАТ/ има стратегическата задача да работи за развитието на вътрешния и входящ туризъм, като залага на развитието на всички, а не на приоритетно избрани региони.

Общото количество средства за Федералната целева програма «Развитие вътрешного и въездного туризма в Российской Федерации /2011-2018/ е 332 млрд. рубли; от федералния бюджет – 96 млрд. рубли (28,9%), средства от бюджетите на субектите на РФ – 25 млрд. рубли (7,5%); извънбюджетни средства – 211 млрд. рубли (63,6%).

5.10.2. Профил на руския туризъм

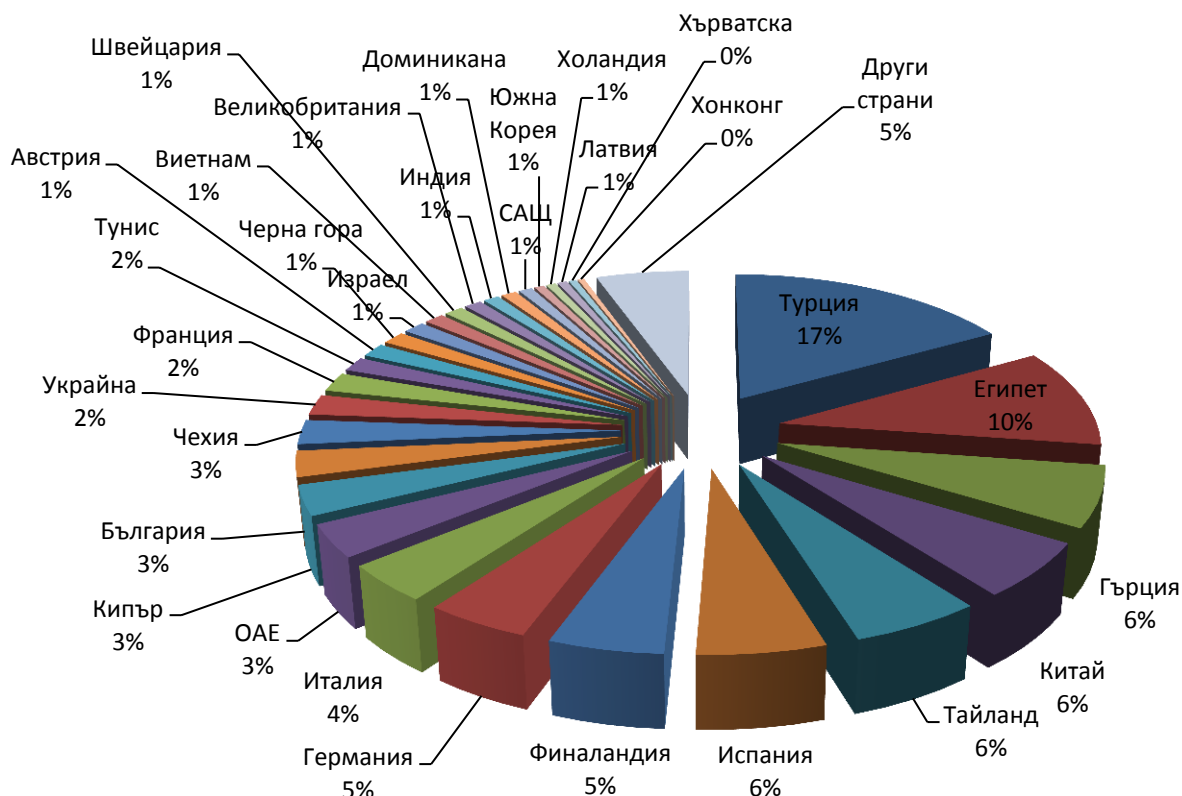
Количество руски граждани, пътували в чужбина с туристическа цел в периода 1995-2013 г.

Общият брой руски граждани, които са пътували извън страната с цел „туризъм“ през 2013 г. се е увеличил с 19,3% в сравнение с 2012 г., като е достигнал 18 млн. 291,7 хиляди щ.д.

Безспорен лидер на руския пазар остава през 2013 г. Турция, която са посетили над 3 млн. руски туриста - 17% от изходящия туристически поток от Русия за 2013 г. Второ място през 2013 г. Запазва Египет с 1,9 млн. руски туриста, независимо от нестабилната политическа ситуация в страната. Лидери в темповете на увеличение на броя на туристите са Гърция и Финландия /70% в сравнение с 2012г./.

Дялово съотношение на руските граждани, пътуващи в чужбина с туристическа цел през 2013 г. "Топ-30 трани"

**Изходящ туризъм – топ 15
дестинации за РФ за 2013 г.
(туризъм)**

1	Турция	3 078 563
2	Египет	1 909 240
3	Гърция	1 175 629
4	Китай	1 067 542
5	Тайланд	1 034 977
6	Испания	1 012 811
7	Финландия	904 730
8	Германия	830 907
9	Италия	725 841
10	ОАЕ	653 384
11	Кипър	579 702
12	България	498 622
13	Чехия	473 587
13	Украйна	400 388
15	Франция	374 878

**Входящ туризъм - топ 15 дестинации
за РФ за I-во трим. 2014 г.
(туризъм)**

1	Китай	32 105
2	Турция	24 987
3	Германия	18 927
4	Израел	14 506
5	Италия	11 816
6	САЩ	11 511
7	Южна Корея	11 198
8	Франция	11 143
9	Великобритания	10 407
10	Украйна	8 439
11	Япония	6 574
12	Беларус	6 328
13	Финландия	6 080
13	Сърбия	4 409
15	Холандия	4 138

5.10.3. Календар на туристически събития в Русия – 2014 г. -
www.russiatourism.ru/sheduller/

5.10.4. Федерални и регионални органи на държавната власт, туристически организации и асоциации и водещи руски туроператори

5.10.4.1. Федерални органи на изпълнителната власт в Руската федерация, отговарящи за туризма:

- Министерство на културата на Руската федерация - <http://www.mkrf.ru>
- Федерална агенция по туризъм - <http://www.russiatourism.ru>

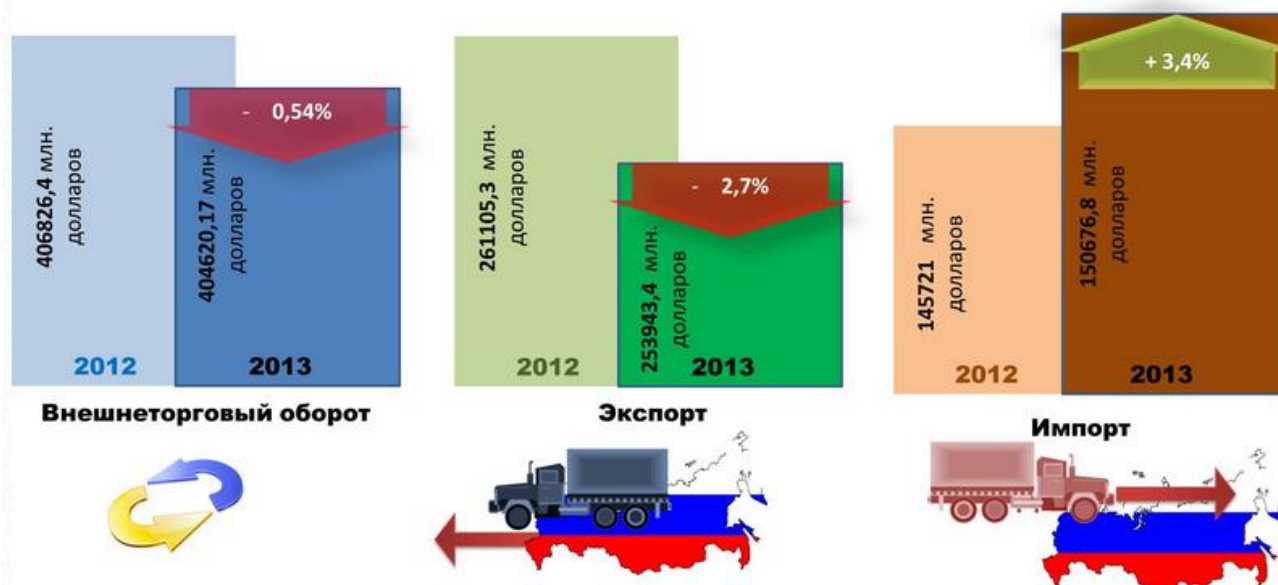
5.10.4.2. Регионални органи на държавната власт в РФ в сферата на туризма - <http://www.gov.ru/main/regions/regioni-44.html>

5.10.4.3. Туристически организации и асоциации в Русия:

- [Комитет на Държавната Дума по икономическата и предприемачеството;](#)
- [Комитет на ТПП РФ по предприемачеството в сферата на туристическата, курортно-рекреационната и хотелската дейност;](#)
- [Експертен съвет при Федералната антимонополна служба по развитието на конкуренцията в сферата на туризъма;](#)
- [Руски съюз на туристическата индустрия \(РСТ\);](#)
- [Асоциация на туроператорите в Русия \(АТОР\);](#)
- [Комисия на Руския съюз на промишлените и предприемачите по туризма и хотелиерската индустрия;](#)
- [Асоциация на активния туризъм \(ААТ\);](#)
- [Асоциация на деловия туризъм \(Russian Business Travel Association – RBTA\);](#)
- [Асоциация на представителите на националните туристически организации в Русия \(АНТОР\);](#)
- [Туристическо-спорен съюз на Русия \(ТССР\);](#)
- [Национална академия на туризма \(НАТ\);](#)
- [Нетърговско партньорство „Санкуртур“;](#)
- [Руска асоциация на хотелиерите \(РГА\);](#)
- [Федерация на ресторантите и хотелите в Русия \(ФРИО\).](#)

5.10.4.4. Водещи руски туроператори в направление "България" за 2013-2014 г.: ГК „СОЛВЕКС“ , ТО „TUI“, ICS Travel Group, ТК „БИБЛИО ТРЕВЕЛ“ , МГК „БАЛКАН ЕКСПРЕСС“, „ДЕЛТА Интерконтинентал Груп“, НТК «Интурист», ТК „БРАВЫЙ ТУРИСТ“, ООО «Турово» , ТК „Морская звезда“, ТК „Трансаэро Турс“, ТО „Tez Tour“, ТО „Лабиринт“ и др.

6. ВЪНШНА ТЪРГОВИЯ

6.1. Стокова структура

Стокова структура на външната търговия на Русия през 2013 г.

Структура на износа		
Наименование	Хил. тона	млн. щ.д.
Общо	-	5263 92,4
Петролни продукти	151 379,3	109 167,9
Природен газ, млрд.куб.м	196,4	67 232,3
Течни горива, които не съдържат биодизел	84 780,2	50 349,5
Дизелови горива, които не съдържат биодизел	42 139,6	37 632,9
Машини и оборудване	-	28 338,5
Черни метали	37 311,4	20 050,7

Структура на вноса		
Наименование	Хил. тона	Млн.щ .д.
Общо	-	31780 5,6
Машини и оборудване	-	154 370,7
Леки автомобили, 1000 бр.	894,1	16 997,4
Медикаменти	-	11 804,2
Дрехи	-	8 488,3
Черни метали	6 518,9	5 841,5
Черни метали (с изключение на чугун, феросплави, отпадъци и скрап)	6 126,8	5 301,5
Месо, свежо и замразено	1 284,7	5 050,8

Черни метали (с изключение на чугун, феросплави, отпадъци и скрап)	25 335,5	14 464,3
Каменни въглища	138 984,9	11 821,2
Полуфабрикати от стомана	13 372,0	6 474,6
Необработен алуминий	3 355,9	6 193,3
Втечен природен газ, млн.куб.м	26,3	5 511,0
Прокат от стомана	7 158,6	4 322,7
Обработени дървени материали	12 098,4	3 652,3
Необработан никел	238,3	3 626,4
Минерални торове, смесени	9 151,2	3 570,8
Пшеница и лимец	13 796,3	3 482,7
Минерални торове, азотни	11 809,2	3 356,4
Бензин	4 333,8	3 262,0
Железни руди и концентрати	25 680,2	2 388,5
Синтетически каучик	943,5	2 372,6
Минерални торове, калциеви	6 320,5	2 189,7
Феросплави	910,4	1 895,4
Необработени дървени материали, 1000 куб.м	19 048,8	1 641,0

Мебели	-	3 451,9
Алкохолни и безалкохолни напитки	-	3 408,7
Товарни автомобили, 1000 бр.	88,8	2 867,9
Риба, свежа и замразена	774,7	2 322,1
Кожени обувки, млн.чифтове	85,5	2 153,5
Петролни продукти	1 387,8	1 803,2
Цитрусови плодове	1 703,4	1 677,0
Стоманени тръби	848,7	1 570,8
Птиче месо, свежо и замразено	522,8	839,3
Продукти, съдържащи какао	176,9	777,7
Млечни полуфабрикати	214,1	764,0
Каменни въглища	23 341,5	753,9
Чай	173,2	684,0
Масло	142,1	683,6
Зърнени култури	-	626,1
Химически средства за защита на растения	82,0	556,9
Кафе	143,9	517,9
Каучук, натурален и синтетичен	166,8	465,0
Бензин	592,9	429,3
Суровина за добив на захар	530,3	256,8
Пшеница и лимец	889,1	229,9
Природен газ, млрд.куб.м	8,2	221,7

Рафинирана мед	222,3	1 619,7
Чугун	4 100,2	1 602,8
Амоняк	3 390,0	1 581,0
Леки автомобили, 1000 шт.	137,9	1 484,8
Шперплат, 1000 куб.м	1 776,0	995,2
Електроенергия, млн.кВт-ч	18 382,0	992,1
Целулоза от дървесина	1 802,9	974,8
Товарни автомобили, 1000 шт.	27,0	607,5
Хартия	1 082,2	576,2
Кокс	2 517,0	506,1
Метанол	1 365,1	494,2
Калциеви фосфати	2 134,1	442,2
Водка, 100% спирт	2 841 292,9	234,2
Памучни тъкани 1000 кв.м	80 304,1	54,2

Какаови зърна	62,3	202,5
Изделия и консерви от месо	37,9	180,6
Царевица	55,3	160,7
Петрол	856,9	154,8
Памучни тъкани, 1000 кв.м	192 224,5	153,5
Електроенергия, млн.кВт-ч	4 703,9	134,1
Цигари и пури	-	117,3
Дизелово гориво, което не съдържа биодизел	161,7	112,5
Памук кардиран, пениран	66,5	102,0
Антибиотици	-	95,6
Ечемик	290,8	94,1
Захар	79,7	47,6
Слънчогледово масло	18,1	23,6
Руди и концентрати, алуминиеви	74,3	15,7
Течни горива, които не съдържат биодизел	10,8	3,0

6.2. Географска структура

В географската структура на външната търговия на Русия особено място - като най-голям икономически партньор на страната - заема Европейският Съюз. Делът на ЕС през 2013 г. е около 49,4% от руския стокообмен (през 2012 г. - 48,7%). Страните от Общността на независимите държави (ОНД) са с дял 13,6% (14,7%), страните от Евразийския икономически съюз (ЕврАзЕС) – със 7,5% (8%), страните от Азиатско-тихоокеанското икономическо сътрудничество (АТИС) - с 24,7% (23,8%).

Основни търговски партньори (по стокообмен) на Русия през 2013 г. са:

Страна	Стокообмен (млрд. щ.д.)	2013/2012 %
Китай	88,8	101,7
Холандия	76,0	91,7
Германия	75,0	102,2
Италия	53,9	117,8
Япония	33,2	106,6
Турция	32,8	95,5
Полша	27,9	
САЩ	27,7	98,4
Република Корея	25,2	101,5
Великобритания	24,6	105,8

6.3. Преки инвестиции на РФ в България/България в РФ

Преки инвестиции на РФ в България през 2013 г. – 1 818.6 млн.евро

Преки инвестиции на България в РФ през 2013 г. – 15.00 млн.евро

6.4. Външнотърговски стокообмен на България с Русия

Руската федерация е един от основните външнотърговски партньори на Република България. По данни на НСИ за 2013 г. на Русия се падат 15.9% от външнотърговския стокообмен на България, в т.ч. 2.6% от износа и 18.5% от вноса.

Стокообмен на Република България с Руската федерация млн. щ.д.

Години	Стокообмен	Износ	Внос	Салдо
2006	4168.5	228.4	3940.1	- 3711.7
2007	4159.3	446.3	3713.0	- 3266.7
2008	5983.4	614.4	5369.0	- 4754.6
2009	3533.0	407.5	3125.5	- 2718.0
2010	4694.3	587.7	4106.6	- 3518.9
2011	6465.7	730.7	5735.0	- 5004.3
2012	7529.2	721.7	6807.5	- 6085.8
2013	7118.3	756.8	6361.5	- 5604.7

6.4.1. Водещи стоки по внос-износ

Структурата на износа е твърде разнообразна, но предвид експортния потенциал на Република България, подлежи на оптимизиране. Относителен дял в износа с над 3%

заемат едва три групи стоки.

Топ 10 на водещите стоки в българския износ за Русия през 2013г.

Групи стоки	Отн. дял %
Износ	
Медикаменти	29.2
Части за автомобили	5.0
Полиспасты, лебедки, крикове и кабели	4.1
Арматурни артикули	2.3
Части за кари	2.2
Нефтени масла	2.2
Карбонати	2.2
Хладилници, фризери и др. оборудване	2.0
Гроздови вина	2.0
Табла, пана, конзоли, пултове, шкафове и др.	1.5

Структурата на вноса е еднообразна, като преобладават енергоносителите – 93.9%.

Останалите стокови групи са с относителен дял под 2%.

Топ 10 на водещите стоки в българския внос от Русия през 2013 г.

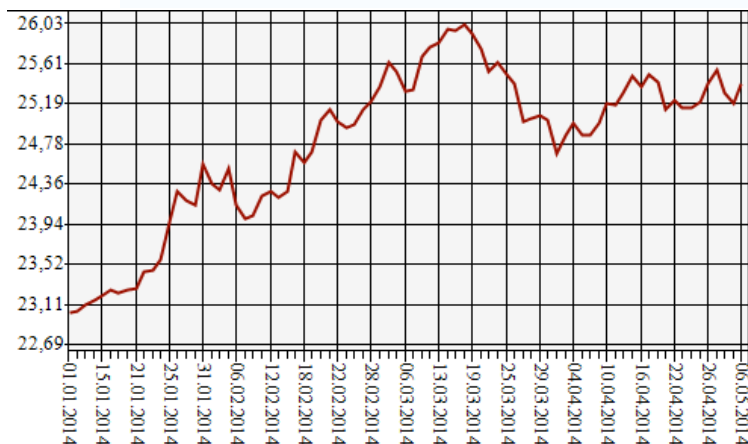
Групи	стоки	Отн. дял %
Внос		
Суров нефт	66.9	
Природен газ	17.0	
Нефтени масла	9.7	
Мотриси и моторни платформи	0.9	
Каменни въглища	0.7	
Необработен алуминий	0.5	
Минерални или химични торове	0.4	
Минерални или химични азотни торове	0.3	
Вестникарска хартия	0.3	
Плосковалцовани продукти от желязо	0.2	

Данните за 2013 г., сравнени с тези от 2012 г., показват:

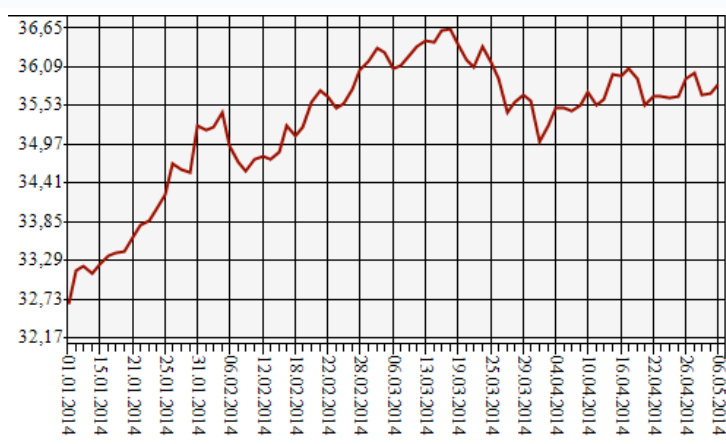
- Стокообменът е намалял с 5.4%;
- Износът от България се е увеличил с 4,8%;
- Вносът от Русия е намалял с 6.5%.

6.5. Валутни курсове на рублата към основни валути и към българския лев – период 01.01.2014 г. – 06.05.2014 г.

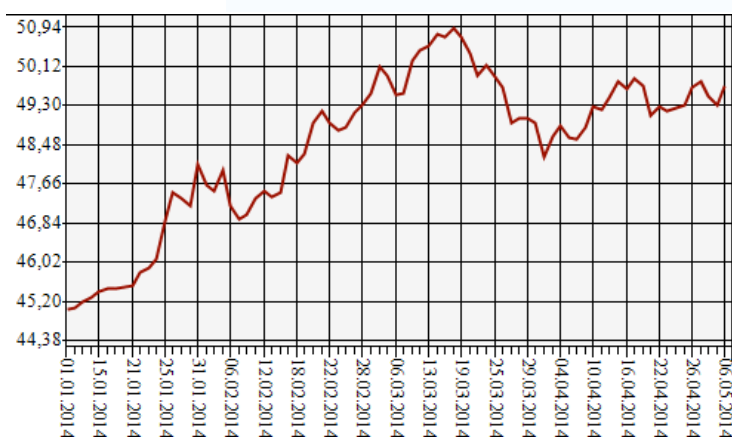
Към български лев

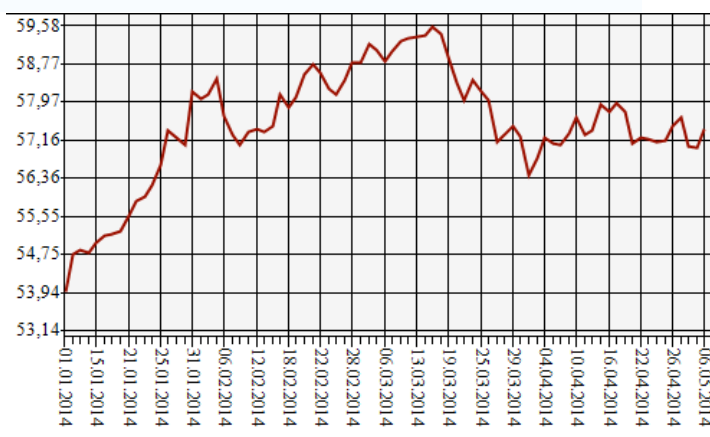
Към щадски долар

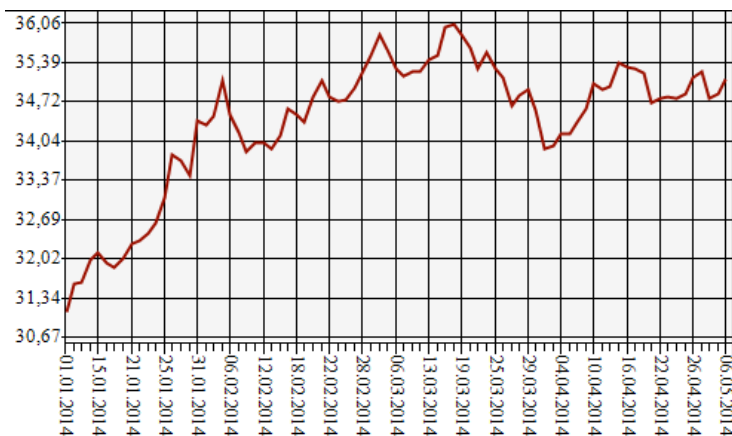
Към Евро

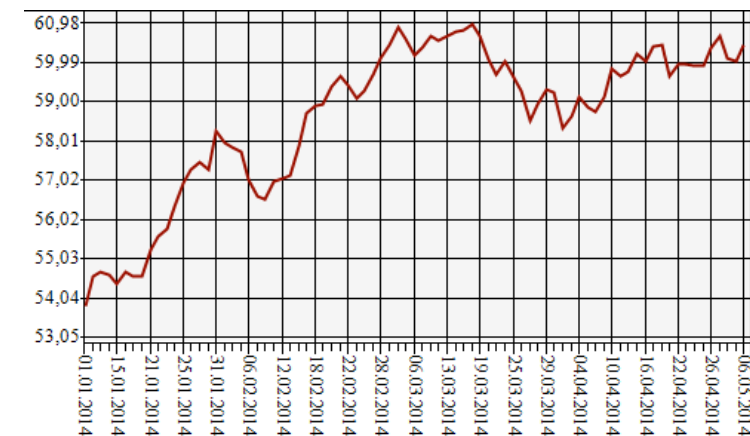
Към китайски йоан за 10 единици

Към японска йена за 100 единици

Към британска лира

7. Двустранни спогодби

- [Споразумение между правителството на Република България и правителството на Руската федерация за икономическо и научно-техническо сътрудничество](#) (21.05.2009 г.);
- [Спогодба за избягване на двойното данъчно облагане \(8.06.1993 г.\)](#);
- Спогодба за регулиране на взаимните финансови задължения (28.03.1995 г.) и Допълнение към нея (от 5.06.2002 г.);
- [Споразумение между правителството на Република България и правителството на Руската федерация за сътрудничество в областта на туризма](#) (08.05.2007 г.);
- [Спогодба за международни автомобилни превози](#) (19.05.1995 г.);
- Спогодба за морско търговско корабоплаване (19.05.1995 г.);
- [Спогодба за въздушни съобщения](#) (26.11.1997 г.);
- [Спогодба за организиране на пряка международна железопътно-фериботна връзка между пристанищата Варна \(Република България\) и Кавказ \(Руска федерация\)](#) (подп. 18.01.2008 г.)
- [Спогодба за сътрудничество и взаимопомощ в митническата дейност](#) (19.05.1995 г.);
- Спогодба за сътрудничество в областта на антимонополната политика (19.05.1995 г.);
- Спогодба между Патентното ведомство на Р. България и Руската агенция по патентите и търговските марки (Роспатент) за сътрудничество в областта на индустриалната собственост (26.03.1998 г.);
- Спогодба за сътрудничество и взаимопомощ в борбата с незаконните финансови операции (07.06.1999 г.);
- Спогодба между правителството на Република България и правителството на Руската федерация за сътрудничество в областта на атомната енергетика (19 май 1995 г.)
- Споразумение между правителството на Република България и правителството на Руската федерация за съдействие на развитието на сътрудничеството между областите и общините на Република България и субектите на Руската федерация (19.10.2004 г.);
- [Договор за насърчаване и взаимна защита на инвестициите](#) (от 1993 г., в сила от 18.12.2005 г.) и Протокол към него;
- [Договор между правителството на Република България и правителството на Руската федерация за социална сигурност](#) (20.03.2010 г.) и [Споразумение за неговото прилагане](#) (подписано на 13.11.2010 г.).
- [Спогодба между правителството на Република България и правителството на Руската федерация за взаимна защита на правата върху резултатите от](#)

[интелектуалната дейност, използвани и получени в хода на двустранното военнотехническо сътрудничество](#) (01.06.2007 г.)

- [Спогодба между правителството на Република България и правителството на Руската Федерация за взаимни пътувания на граждани](#) (22.04.2004 г.)
- [Споразумение между правителството на Република България и правителството на Руската федерация за взаимна защита на класифицирана информация](#) (21.12.2007 г.)
- [Споразумение между правителството на Република България и правителството на Руската Федерация за сътрудничество при създаването на газопровод за транзит на природен газ през територията на Република България](#) (20.11.2008 г.)
- [Споразумение за сътрудничество относно морското търсене и спасяване между черноморските крайбрежни държави](#) (24.04.2010 г.)
- [Спогодба между правителството на Република България, правителството на Руската федерация и Кабинета на министрите на Украйна в областта на превозите на ядрени материали между Руската федерация и Република България и през територията на Украйна](#) (08.09.2006 г.)
- Спогодба между правителството на Република България и Руската федерация за сътрудничество в областта на културата, науката и образованието (19.04.1993 г.)
- Спогодба между правителството на Република България и правителството на Руската федерация за сътрудничество в областта на изчислителната техника и информатика (17.05.1994 г.)
- Спогодба между правителството на Република България и правителството на Руската федерация за сътрудничество в областта на енергетиката, въгледобива и газоснабдяването (16.10.1994 г.)
- Спогодба между правителството на Република България и правителството на Руската федерация за оказване на съдействие за създаване на съвместни структури в областта на добива, транспортирането, преработката на нефта и реализацията на нефтопродукти (16.10.1994 г.)
- Спогодба между правителството на Република България и правителството на Руската федерация за сътрудничество в изследването и използването на космическото пространство за мирни цели (19.05.1995 г.)
- Спогодба между правителството на Република България и правителството на Руската федерация в областта на мирното използване на атомната енергия (19.05.1995 г.)
- Спогодба между правителството на Република България и правителството на Руската федерация за сътрудничеството по граничните въпроси (28.08.1998 г.)

8. Справочна информация

8.1. Контактна информация на държавни институции

8.1.1. Посолство на Република България в Руската Федерация

Извънреден и пълномощен посланик на Република България в Руската Федерация – Бойко Коцев

Адрес: Москва 119590, Мосфильмовская ул., № 66

Телефон: +7 495 234 02 26

Факс: +7 495 232 33 02

Дежурни телефони в извънработно време: + 7 495 234 02 26

Телефон за информация по консулски въпроси: +7 499 143 62 30

E-mail: Embassy.Moscow@mfa.bg

8.1.2. Център на промишлеността на Република България в Москва (ЦПРБ)

Директор на ЦПРБ – Илиян Цонев

Адрес: 117 570, Москва, ул. Красного маяка, № 24

Телефон: (+7 495) 726-58-00

Факс: (+7 495) 726-58-90

E-mail: info@cprb.ru

8.1.3. Търговско-промишлена палата на Руската Федерация

Адрес: 109012, Москва, ул. Ильинка, 6/1, с.1

Телефон: 8-495-620-00-09

Факс: 8-495-620-03-60

E-mail: tpprf@tpprf.ru

8.2. Големи търговски вериги, интернет магазини и дистрибутори

8.2.1. Търговски вериги

Ашан

Ашан-Сити

Метро Кэш энд Керри

Магнит

Дикси

Перекресток

Пятерочка

Карусель

Копейка

Мегамарт

Минимарт

О'КЕЙ

Лента

Седьмой Континент

Наш гипермаркет

Монетка

8.2.2. Магазини за битова техника и електроника

М.Видео	Вобис
Эльдорадо	Apple Shop
Техносила	ИОН
Media Markt	Re:Store
Белый Ветер Цифровой	Позитроник

8.2.3. Интернет магазини

Ozon.ru	Komus.ru	Mvideo.ru
Wildberries.ru	Svyaznoy.ru	Kupivip.ru
Utkonos.ru	Quelle.ru	
Lamoda.ru	Holodilnik.ru	

8.3. Интернет страници с икономическа информация и пазарни анализи

www.gks.ru - Федерална служба за държавна статистика

www.rbc.ru – РосБизнесКонсалтинг

www.rosinvest.com – РосИнвест

8.4. Безмитни зони

8.4.1. Безмитни зони

- Град Магадан
 - o Регулира се от закона за „[Особена икономическа зона в Магаданска област](#)“;
 - o От свободния митнически режим в Магаданска област могат да се възползват само участници в Особени икономически зони (ОИЗ).
- Калининградска област
 - o Регулира се от закона за „[Особена икономическа зона в Калининградска област и внесените изменения в някои от законодателството на РФ](#)“;
 - o От свободния митнически режим в Калининградска област могат да се възползват: юридически лица, регистрирана на територията на областта.

8.4.2. Особени икономически зони (ОИЗ) – са част от територията на РФ и в рамките на ОИЗ действа особен режим за осъществяване на предприемаческа дейност (Закон за „[Особените икономически зони в Руската Федерация](#)“)

- В момента ОИЗ е един от най-ефективните механизми за привличане на инвестиции в РФ. На територията на РФ са създадени 28 особени икономически зони, които са разделени на четири вида:
 - o 6 ОИЗ тип промишлено производство – Република Татарстан, Липецка, Самарска, Свердловска, Псковска и Калужска област;

- 5 ОИЗ технически-иновационен тип – г.Москва, г.Санкт-Петербург, г.Томск, г.Дубна (Московска област), Република Татарстан;
- 14 ОИЗ турситически-рекреационен тип – Република Алтай и Бурятия, Алтайски, Ставрополски и Приморски край, Иркутска област, създадени са и кластери на територията на Краснодарския край и Република Ингушетия, Дагестан, Северна Осетия – Алания, Адыгея, Кабардино-Балкария, Карачево-Черкезия и Чеченя;
- 3 пристанищни ОИЗ – Ульяновска и Мурманска област и Хабаровски край.